

NVBS Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

	<i>Bladzijde</i>
1 Voorwoord van de voorzitter	3
2 Kort verslag Algemene Ledenvergadering 2018 van de NVBS op 7 april 2018 te Boskoop	3
3 Verslag van de secretaris	6
4 Verslag van de penningmeester	7
5 Begroting 2020 en voorstel contributie 2020	8
6 Ledenbestand 2015-2018	9
7 Schenkingen en legaten	10
8 Verenigingsarchief	10
9 Jaarverslagen van de afdelingen	11
10 Jaarverslagen van de diensten en commissies	29
10.01 NVBS winkel	29
10.02 Bibliotheek	32
10.03 Ledenservice en Communicatie	33
10.04 Dienst Ondersteuning Informatievoorziening	34
10.05 Op de Rails	35
10.06 NVBS Actueel	35
10.07 Dienst Huisvesting	35
10.08 Boeken- en filmcommissie	36
10.09 Kalendercommissie	37
10.10 Geschillencommissie	38
11 Verslag van SNR	38
12 Verslag van SNE	45
13 Overzicht van Ereleden en Leden van Verdienste	47
14 Financiële gegevens	48
15 Verslag van de kascommissie NVBS over het boekjaar 2018	55

1. Voorwoord van de voorzitter

Beste lezer,

Ieder jaar publiceren wij ten behoeve van de Algemene Ledenvergadering een jaarverslag om verantwoording af te leggen over de activiteiten in het vorige jaar. Dat is dit jaar niet anders. Onze vereniging houdt zich bezig met alle vormen van railvervoer. Wij verbinden de belangstellenden, die gezamenlijk hun hobby willen beleven. Wij doen dit met regionale bijeenkomsten en centrale bijeenkomsten in Amersfoort. Een ander belangrijke mogelijkheid voor het gezamenlijk beleven van de hobby is deelname aan excursies of reizen van de Stichting NVBS Excursies (SNE).

Ook in 2018 hebben vrijwilligers binnen de NVBS zorg gedragen voor deze activiteiten. De afdelingen hebben hun maandelijkse bijeenkomsten (Den Haag zelfs elke twee weken) en regelmatig waren er bijzondere bijeenkomsten in NVBS Centraal in Amersfoort. De SNE heeft verschillende reizen georganiseerd, waarvan een overzicht in dit jaarverslag is opgenomen. Ook de NVBS Winkel in Amersfoort draagt bij aan het ontmoeten van mede-hobbyisten.

Een tweede doel van de NVBS is het vormen van een kenniscentrum. De NVBS-er is een hobbyist met verzamelwoede. Veel materiaal uit deze verzamelingen, zoals foto's, documenten en boeken, worden ter beschikking gesteld aan de NVBS. De Stichting NVBS Railverzamelingen brengt alle collecties bij elkaar, ordent deze en stelt ze ter inzage beschikbaar voor alle leden en voor externen. Boeken komen in de bibliotheek terecht en kunnen door de leden geleend worden.

De kennis wordt ook gebruikt voor onze publicaties, zoals Op de Rails, NVBS Actueel en onze website. Ook veel auteurs van boeken doen vaak een beroep op onze kennis. In 2018 is er gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe website. De nieuwe website moet de aandacht van niet-leden trekken en ze over de streep helpen om toch maar lid te worden. De nieuwe website moet ook meer informatie voor leden en niet-leden bieden.

Het proces om te komen tot een nieuwe website was niet makkelijk. Het duurde langer dan gehoopt en er waren veel meningsverschillen over hoe die website er uit moest zien. De meningsverschillen lieten ook zien dat men betrokken was bij dit proces. Uiteindelijk is medio januari 2019 de website live gegaan. Allereerst nog in een proeffase, zodat de onvermijdelijke kinderziektes aangepakt kunnen worden, maar gaandeweg gaat de website steeds beter draaien en kunnen we ook de laatste openstaande zaken nog gaan regelen.

Een nieuw project dient zich intussen ook weer aan. In 2019 moet ons contract met NS voor de huur van NVBS Centraal vernieuwd worden. Wij hebben er alle vertrouwen in, dat dit gaat lukken. Zodra zeker is dat we in Amersfoort kunnen blijven, willen we graag onze ruimte opknappen: betere verlichting, opnieuw schilderen enz.

Er is genoeg te doen in een vereniging als de NVBS. Daarbij wordt dit werk gedaan door vrijwilligers. Niemand ontvangt een vergoeding voor het werk. Daar moeten wij met z'n allen dankbaar voor zijn. Een groot compliment geef ik dat ook aan alle vrijwilligers, die de NVBS draaiend houden.

Gerrit Nieuwenhuis
Voorzitter NVBS

2. Kort verslag Algemene Ledenvergadering 2018 van de NVBS op 7 april 2018 te Boskoop

De gewone Algemene Ledenvergadering 2018 (ALV) vond op zaterdagmiddag 7 april plaats in Flora Boskoop te Boskoop en werd bezocht door 144 leden.

De vergadering begon om 14:00 met een interview van R. van Boxtel (president-directeur van NS) door de NVBS voorzitter Gerrit Nieuwenhuis. Van Boxtel benadrukte de substantiële verbetering van de prestaties van NS sinds zijn aantreden in 2015. Hij noemde hij de investering van 3 miljard in nieuwe treinen, maar ook gaf hij aan dat meer geld in de infrastructuur moet worden geïnvesteerd. Tenslotte oordeelde hij de NVBS als fanclub enorm belangrijk.

Een samenvatting van het interview is gepubliceerd in NVBS Actueel van april 2018.

De voorzitter Gerrit Nieuwenhuis interviewt de president-directeur van NS R. van Boxtel.

Foto: Sjoerd Bekhof.

Gerrit Nieuwenhuis opende daarna het reguliere deel van de vergadering met het herdenken van de 90 NVBS leden die waren overleden in de loop van het kalenderjaar 2017. Door de ALV werd staande 1 minuut stilte in acht genomen terwijl de namen van de overledenen werden getoond.

Er waren geen ingekomen stukken. De notulen van de ALV van 8 april 2017 in Amersfoort werden na een toelichting op de vervolgacties zonder wijzigingen goedgekeurd.

Bij de Rekening en verantwoording van de penningmeester over het verenigingsjaar 2017 gaf de penningmeester Ronald Schuitemaker een toelichting en beantwoordde een aantal specifieke vragen. Jan Bennis voerde namens de Kascommissie het woord over het Verslag van de Kascommissie over het boekjaar 2017. De cijfers over 2017 zijn correct bevonden. Hij dankte de penningmeesters van de centrale kas, de afdelingen, de stichtingen en de diensten voor de plezierige samenwerking. De ALV verleende onder applaus décharge aan het Hoofdbestuur voor het in het verenigingsjaar 2017 gevoerde beleid, inclusief de financiën.

De leden van de Kascommissie Jan Bennis (voorzitter), Sieger de Boer en Pim Groeneveld blijven ook in 2018 in functie. Huub Baardemans was al reserve-lid. Als tweede reservelid werd voorgesteld Frits Spee te benoemen. Met applaus stemde de ALV in met dit voorstel.

Van de voorzitter van het Hoofdbestuur (HB) Gerrit Nieuwenhuis, de secretaris Frits van Buren en bestuurslid Martin Bos was de benoemingstermijn verstreken maar zij waren herkiesbaar. De ALV ging onder applaus akkoord met hun herbenoeming. De 2de secretaris Willem Jan Wiebosch had te kennen gegeven na in totaal 7 jaar te willen aftreden. De voorzitter dankte hem voor de uitstekende wijze waarop hij deze rol vervuld heeft en bood hem bloemen aan. Twee nieuwe door het HB voorgedragen kandidaat-hoofdbestuursleden - Henk de Bruijne en Gerrit Reuvekamp - stelden zich voor en onder applaus werd met hun benoeming akkoord gegaan. Tenslotte ging de ALV akkoord met de benoeming van Gerrit Nieuwenhuis tot voorzitter van het Hoofdbestuur tot de ALV van 2019.

Vijf NVBS-leden werden voorgedragen om te worden opgenomen in het register van Leden van Verdienste van de vereniging. Emiel de Block en Raymond Kiès voor hun langjarige redactionele activiteiten voor Op de Rails, Henriette Steenbergen en Leo Riesthuis onder andere voor hun bijdragen aan de bibliotheek en Peter van der Zanden voor zijn bijdragen aan de activiteiten van de afdeling Twente

gedurende 45 jaar. De laureaten waren helaas niet aanwezig en de oorkondes zullen op een later passend tijdstip aan hen worden uitgereikt.

Na de pauze werd het door Huig van de Marel gemaakte bord met ereleden voor NVBS Centraal getoond. Één naam daarop was nog afgeplakt. In de zomer van 2017 had het HB besloten Pleun Benard voor te dragen voor de benoeming tot erelid voor zijn vele activiteiten voor de NVBS: penningmeester van het Hoofdbestuur, lid van de kascommissie, activiteiten voor de winkel met inbegrip van de verhuizing van Voorschoten naar Amersfoort en reisleader van SNE. Helaas maakte zijn overlijden in december 2017 dit niet meer mogelijk. Daarom werd besloten Pleun Benard postuum voor te dragen voor de benoeming tot erelid. De ALV ging hier uiteraard mee akkoord en de voorzitter reikte de oorkonde en bloemen uit aan de mevrouw Benard.

Gerrit Nieuwenhuis reikt de oorkonde behorend bij het erelidmaatschap van Pleun Benard postuum uit aan mevrouw Benard. Foto: Sjoerd Bekhof.

Het jaarverslag van de Stichting NVBS Railverzamelingen (SNR) en de door deze stichting voorgestelde wijzigingen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement werden goedgekeurd. Ook het verslag van de Stichting NVBS Excursies (SNE) gaf geen aanleiding tot vragen of opmerkingen.

Op de Rails bij monde van Frans Blanker en NVBS Actueel bij monde van Nico Spilt continueren in grote lijnen hun activiteiten. Namens SNE lichtte Geert Gorissen de uitgebreide reis- en excursieplannen voor 2017 toe. De nieuwe voorzitter van SNR Sjef Janssen gaf een toelichting op de activiteiten van SNR. Een speerpunt van SNR voor 2018 is het verbeteren van de toegankelijkheid en de bijbehorende dienstverlening.

Maikel Rörik lichtte de activiteiten van Ledenservice en Communicatie toe en gaf een preview van de resultaten van het onderzoek bij de leden van de NVBS naar hun oordeel over de diverse geledingen.

Penningmeester Ronald Schuitemaker gaf een toelichting op de Begroting en vaststelling contributie voor het verenigingsjaar 2019. Na jaren van stilstand in de ontwikkeling van de contributie stelde het Hoofdbestuur voor de contributie te verhogen met € 3,-- per 1 januari 2019 en met nog eens € 2,-- per 1 januari 2020. Ondanks deze al meeberekende voorgestelde contributieverhoging komt de begroting voor 2019 uit op een exploitatie-resultaat van € - 19 000. De ALV ging akkoord met deze voorgestelde contributieverhogingen. De kosten van de nieuwe website ter grootte van € 100.000 ± 10.000 worden ten laste van het vermogen gebracht. Dit veroorzaakt een vermindering van het vermogen van ruim € 747 000 op 01.01.2018 tot ruim € 600 000 op 01.01.2020.

Eind 2017 heeft het Hoofdbestuur besloten tot een investering in een volledige vernieuwing van de website van de NVBS door een extern bedrijf. Gerrit Nieuwenhuis lichtte dit besluit toe met een aantal argumenten. Onder leiding van Sander Mayer is een Projectgroep gevormd. Vervolgens gaf Sander Mayer aan de hand van een PowerPoint presentatie een uitvoerige voorproef van de vormgeving van de nieuwe website er uit gaat zien.

Na de rondvraag sloot de voorzitter om 17:45 de vergadering onder dankzegging aan de aanwezigen. Na de door het Hoofdbestuur aangeboden borrel nam een aantal leden deel aan het buffet.

3. Verslag van de secretaris

Het Hoofdbestuur (HB) onderging tijdens de ALV enige veranderingen. Willem Jan Wiebosch nam na 7 jaar afscheid en twee nieuwe leden traden aan: Gerrit Reuvekamp en Henk de Bruijne.

De samenstelling van het HB in 2018 was als volgt:

Voorzitter:	Gerrit Nieuwenhuis
Secretaris:	Frits van Buren
Penningmeester:	Ronald Schuitemaker
Lid:	Willem Jan Wiebosch (tot 08.04.2019)
Lid:	Martin Bos
Lid:	Henk de Bruijne (vanaf 08.04.2018)
Lid:	Gerrit Reuvekamp (vanaf 08.04.2018)

Het (NVBS-)jaar 2018 werd geopend op 7 januari met de nieuwjaarsreceptie, die zoals altijd goed bezocht werd.

2018 werd door het HB uitgeroepen tot "Jaar van de Vernieuwing". Een uiterst belangrijke positie werd daarbij ingenomen door de realisatie van een nieuwe website. Het HB heeft hier zeer veel tijd en energie aan besteed. Ter begeleiding van dit proces werd een Projectgroep in het leven geroepen met als onderdeel daarvan een Kerngroep.

Het HB vergaderde in 2018 twaalf keer. Daarnaast werd op 02.02.2018 een beleidsdiscussie georganiseerd in de aanwezigheid van een aantal gasten.

Voor de intensivering van de samenwerking van de Amersfoortse afdelingen werd op 24.03.2018 en 22.09.2018 een Afstemmingsoverleg georganiseerd. Deze overleggen beginnen vruchten af te werpen. Met de boeken- en filmcommissie, de kalendercommissie en de dienst huisvesting vond een afzonderlijk overleg plaats. De jaarlijkse stafvergadering van afdelingen, geledingen/diensten en HB vond plaats op 03.11.2018 in Hooglanderveen. Daar werd onder andere besloten dit jaarlijkse overleg in die vorm te continueren. Na elke vergadering van het HB werd met een stafnieuwsbrief verslag uitgebracht aan de staf van de NVBS.

Voor ongeveer 65 aangemelde vrijwilligers van de NVBS werd op 29.09.2018 een tramrit met RoMeO in Rotterdam georganiseerd gevolgd door een borrel in de remise van RoMeO.

De afdelingen Hart van Brabant en West-Brabant waren na het overlijden van hun voorzitter Gerrit van Arendonk stilgevallen. Het HB heeft het initiatief genomen tot een herstart van een combinatie van de twee gecombineerde afdelingen als de afdeling Midden- en West-Brabant.

Tenslotte werden een protocol overlijden Ereleden en Leden van Verdienste en een privacy protocol vastgesteld.

4. Verslag van de penningmeester

Over 2018 is een geconsolideerde jaarrekening opgesteld, waarin gecompriëerd alle cijfers zijn samengevat van de onderdelen die samen de NVBS vormen:

- Centrale kas
- Winkel
- Diensten
 - Bibliotheek
 - Huisvesting
 - DOI
 - P&R
- 20 Afdelingen – één afdeling minder dan in 2018: West- en Midden Brabant zijn samengevoegd

Ten opzichte van vorige jaarverslagen zijn de cijfers van de afzonderlijke onderdelen niet meer in het jaarverslag opgenomen.

SNE en SNR zijn niet meegeconsolideerd en zijn apart opgenomen, omdat dit zelfstandige stichtingen zijn.

Alle cijfers zijn afgerond op hele euro's.

Balans

In 2018 zijn twee investeringen gedaan: de nieuwe website en het kassasysteem van de winkel. Om het resultaat van de exploitatie over 2018 niet teveel te laten afwijken van andere jaren, zijn deze investeringen ten laste gebracht van het vermogen van de Vereniging en dus niet als kosten opgenomen. Voor de website heeft de ALV van 7 april 2018 hiervoor zijn goedkeuring gegeven.

De boeken en tijdschriften van de bibliotheek worden op nihil gewaardeerd. Er vindt geen activering plaats van investeringen in het gehuurde pand in Amersfoort in inventaris etc. De voorraden in de winkel zijn gewaardeerd tegen de inkoopwaarde.

Gezien de lage rentestand zijn de geldmiddelen ook in 2018 ondergebracht op direct opvraagbare internetspaarrekeningen. Met het oog op het garantiestelsel zijn deze gespreid over drie banken. Ons gebouw in Amersfoort is gehuurd van NS Stations, waarbij het huurcontract is aangevangen in 2009 voor een periode van 10 jaar. Per 1 mei 2019 wordt deze huurovereenkomst verlengd.

Resultaten

Het geconsolideerde resultaat over 2018 bedroeg € 29.615,- negatief.

De belangrijkste punten die dit verlies hebben veroorzaakt, zijn:

- *Inkomsten:*
 - Contributie-inkomsten die ieder jaar iets teruglopen;
 - Rente-inkomsten wederom minder dan in 2017 door de zeer lage rentestand;
 - Bruto winst op verkopen winkel zijn een stuk lager dan in voorgaande jaren. Veroorzaakt door foutieve berekeningen in het verleden.
- *Uitgaven:*
 - Grosso modo waren de uitgaven in 2018 nagenoeg gelijk aan die van 2017.
 - Iets minder werd uitgegevens aan/door de bibliotheek, ledenadministratie, vergaderingen, afdelingen, bijdrage SNR, internet/website en overige uitgaven.
 - Iets meer werd uitgegeven aan publiciteit en reclame, huisvesting en uitgaven van de winkel.
 - De overige inkomsten en uitgaven liggen in lijn met die van 2017

De kosten van de huisvesting voor SNR zijn niet doorbelast. Hetzelfde geldt voor het deel van de verzekeringspremies dat op SNR betrekking heeft.

In de loop der jaren zijn de applicaties en website van de NVBS steeds verder uitgebreid. Er is een applicatie-landschap ontstaan dat vernieuwd en opgeschoond dient te worden: webwinkel, ontsluiting van de digitale collecties, mijn NVBS, het zichtbaar zijn van de afdelingen, etc. Het gebruik van de website neemt nog steeds toe en de oude website voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd. Met name het toenemende gebruik van smartphones ondersteunde de oude website onvoldoende.

In 2017 is een onderzoek gestart naar vernieuwing van het applicatie-landschap en website. Gezien de dringende noodzaak tot vernieuwing heeft het HB eind 2017 besloten om opdracht te geven tot deze vernieuwbouw die begin 2018 is aangevangen.

In de ALV van 7 april 2018 is dit voorstel uitgebreid aan de orde gekomen en heeft de ALV zijn goedkeuring gegeven aan een investering tussen de € 90.000 en € 110.000 en te financieren uit de opgebouwde reserves. Door een BTW-deel van de nieuwe webwinkel af te trekken, is de uiteindelijke investering uitgekomen op € 100.411,-

Het ontwerp en bouw van de website heeft zowel bij de NVBS als bij de bouwers meer tijd en energie gekost dan we vooraf hadden ingeschat. De oplevering van de website is diverse malen uitgesteld en uiteindelijk op 15 januari 2019 is de website live gegaan.

Vanwege voortschrijdend inzicht én een aantal onderdelen die nog niet voldoende zijn afgerond stelt het Hoofdbestuur voor om in 2019 alsnog een bedrag van € 30.000 extra uit te trekken voor de nieuwe website, wederom ten last van het eigen vermogen.

5. Begroting 2020 en voorstel contributie 2020

In 2017 en eerdere jaren werd alleen de begroting van de centrale kas gepubliceerd. De begroting van de centrale kas is weliswaar leidend voor de vaststelling van de contributie omdat via deze begroting ook de subsidies aan diensten en afdelingen lopen, als mede ook de bijdrage aan SNR. Maar dit doet afbreuk aan het feit dat we de hele NVBS willen zien in zowel de verlies- en winstrekening als de balans en begroting. Daarom publiceren we dit jaar alleen nog de geconsolideerde NVBS begroting (zonder de stichtingen SNE en SNR).

In deze begroting zijn de door de afdelingen en diensten opgestelde begrotingen zoveel mogelijk als uitgangspunt genomen, inclusief de financiële wensen van SNR. Er is uitgegaan van een voortzetting van de activiteiten van de afgelopen jaren. Bij de contributie is rekening gehouden met een verhoging van de contributie van € 2,- per lid in 2020 en een licht dalend ledenaantal.

De begroting eindigt met een verlies. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een dalend ledental, een verminderde bijdrage van de winkel, door een intensivering van de investeringen in de website en het applicatie-landschap bij NVBS, door uitgaven in het kader van het marketingcommunicatieplan en extra kosten bij SNR voor de digitalisering van films en foto's.

Resultaat

Uitgaande van het bovenstaande wordt over 2020 een geconsolideerd verlies van € 24.400 begroot. Voor 2019 is de begroting aan de hand van de bekende gegevens medio maart 2019 ook enigszins aangepast.

Conclusie

Tot en met 2018 is de contributie onveranderd gebleven, nu is het Hoofdbestuur van mening dat een geringe contributieverhoging op zijn plaats is, vanwege de hogere exploitatiekosten, internet en ICT-uitgaven, meer marketing om meer leden te trekken en de verhoging van de BTW op Op de Rails van 6% naar 9%.

De uitgaven die het verlies veroorzaken worden door het Hoofdbestuur beschouwd als investeringen om de vereniging op een hoger en aansprekender niveau te brengen. Het is beleid van het Hoofdbestuur om het eigen vermogen van de vereniging, mits gecontroleerd, voor dit soort uitgaven aan te wenden. Mochten er maatregelen genomen moeten worden om de normale exploitatie structureel kostendekkend te houden, dan wil het Hoofdbestuur eerst naar de uitgaven kijken. Pas daarna komt een extra contributieverhoging aan de orde.

Voorstel contributie 2020

Het Hoofdbestuur stelt voor de contributie voor het jaar 2020 met € 2,- te verhogen. Dit was al aangekondigd in de ALV van 7 april 2018. En met de mogelijkheid van een extra verhoging van maximaal €1,- als de omstandigheden daartoe, naar het oordeel van het Hoofdbestuur, aanleiding geven.

6. Ledenbestand 2015-2018

	2018	2017	2016	2015		Nieuwe leden 2018
<i>Totaal begin jaar</i>	4.513	4.570	4.599	4.688	Jeugdleden	23
Nieuw Leden	162	154	149	152	Gezinsleden	0
Opgezegd	-120	-102	-84	-146	Gewone leden	124
Overleden	-62	-91	-60	-56	Representatieve leden	4
Contributie niet be-	-28	-18	-34	-39	Digitale leden	2
<i>Totaal einde jaar</i>	4.465	4.513	4.570	4.599	LRTA	5
Mutaties per saldo	-48	-57	-29	-89	Europese leden	4
					<i>Totaal</i>	162

Reden aanmelding nieuwe leden 2018

Actie NVBS 2018	12
Eerder lid geweest	11
Facebook actie	6
Folder	3
Internet	37
Juli aktie	4
Oktober aktie	23
Abonnement / proefnummer OdR	3
Via gezinslid	5
Via NVBS'er	32
Overig/onbekend	26
<i>Totaal</i>	162

Reden van opzegging 2018

Opzegging zonder opgave van	66
Financiële reden	6
Gezondheidsreden	14
Geen (andere) interesses	17
Klachten over inhoud Op de Rails	2
Overleden	62
Overig	43
<i>Totaal</i>	210

7. Schenkingen en legaten

Het aanspreekpunt voor schenkingen aan onze vereniging is Karel van Ipenburg. In het jaar 2018 waren er meer schenkingen en legaten dan in 2017. Omdat de aanleiding veelal een overlijden betreft is steeds een behoedzame aanpak noodzakelijk. Soms is tegelijkertijd sprake van aankoop, dit betreft dan meestal boeken. Een enkele keer worden er alleen boeken ingekocht. Bij boeken heeft de bibliotheek de eerste keus, de overige vinden een plaats op de tweedehands afdeling van de winkel.

De meest belangrijke schenkingen en nalatenschappen die dit jaar werden afgewikkeld waren o.a. afkomstig van: Jaap van den Berg, Frits van der Gragt, Nico Hoboken, dhr. J. Hoekstra, John Krijgsmann, Louis Meijer, dhr. Schooneveld, mevr. Tieman, Rob Voogel en dhr. van der Weerd.

Aangekocht werden de gehele of gedeeltelijke collecties van dhr. D. Bolt, dhr. Bouman, dhr. L. den Hollander dhr. L. Kuipers, dhr. B van der Meij, Bert Reeze en dhr. B. Verberne.

Zaken voor SNR gaan als regel eerst naar een afgesloten ruimte voordat ze door de conservator worden verdeeld om in de verzameling op te nemen. Door de goede samenwerking tussen ons aanspreekpunt, SNR, Bibliotheek en de winkel is het vele werk dat hiervoor nodig is dit jaar zeer soepel en vlot verlopen. Daarom zie ik een volgend jaar met vertrouwen tegemoet.

Karel van Ipenburg

8. Verenigingsarchief

In 2018 is gestaag doorgegaan met het toegankelijker maken van ons verenigingsarchief. Het aantal documenten dat wij als NVBS bezitten is evenwel niet afgenomen maar juist toegenomen omdat de afdeling Den Haag en ook afdeling Noord hun archief hebben overgebracht naar NVBS Centraal. Dit zijn zeer uitgebreide archieven met veel overlappings. Hoewel dat veel werk met zich meebrengt zou eigenlijk elke afdeling het archief van vóór een bepaalde datum naar NVBS Centraal kunnen overbrengen.

Een voorlopig blijvend probleem is dat er een echte index van wat de NVBS bezit ontbreekt. Door middel van digitalisering van veel stukken kan dit in ieder geval verbeteren. Daar wordt ook aan gewerkt, maar daar ben ik afhankelijk van het aanleveren van digitale stukken.

Wat in 2018 wel is gelukt om op enkele deelterreinen het archief beter op te bouwen. Programma's van afdelingen zijn per afdeling en op jaar nu afzonderlijk opgeborgen en laat over al die jaren een enorm divers beeld zien hoe een afdeling tegen haar publiciteit aankijkt. Ook deelname bewijzen aan excursies is een bonte verzameling. En wie de kalenders van de NVBS over al die jaren bekijkt ziet daar de hobby heel fraai in terug.

In 2019 ga ik gewoon door met waar ik mee bezig was. Het maken van keuzes is een lastige, want wat behouden we, wat digitaliseren we en wat doen we weg.

Rob Daale

9. Jaarverslagen van de afdelingen

Onderstaande tabel laat een overzicht zien van de aantallen bezoekers van de afdelingsavonden van 2013 tot en met 2018. De ontwikkelingen zijn verschillend per afdeling, maar na een stijging van het totaal aantal bezoekers van ongeveer 5500 in 2013 tot ongeveer 6200 in 2016 treedt thans een stabilisatie op (ook rekening houdend met het feit dat de afdelingen Hart van Brabant en West Brabant niet (meer) actief waren). Voldoende aandacht om het aantal bezoekers toch weer te vergroten blijft dan toch steeds nodig.

Afdeling	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
	A ¹⁾	B ²⁾	A/B ³⁾	A	B	A/B	A	B	A/B	A	B	A/B	A	B	A/B	A	B	A/B
Amsterdam	215	9	24	204	9	23	180	9	20	141	7	20	212	9	24	161	9	18
Apeldoorn	128	9	14	197	9	22	196	10	20	180	10	18	180	10	18	187	10	19
Den Haag	850	19	45	1027	20	51	950	19	50	1042	20	52	1038	21	49	1140	21	51
Drechtsteden	104	9	12	135	9	15	154	9	17	154	9	17	104	8	13	128	9	14
Eerland	210	9	23	234	9	26	219	9	24	223	9	25	201	9	22	224	9	25
't Gooi	222	9	25	211	9	23	233	9	26	268	9	30	225	9	25	221	9	25
Hart van Brabant	108	9	12	90	10	9	79	9	9	135	10	14	54	6	9	-	-	-
Kennemerland	97	9	10	119	9	13	104	9	12	103	9	11	116	9	13	108	9	12
Modelbouw	813	36	23	803	36	22	805	36	22	778	36	22	662	36	18	707	34	21
Noord	249	11	23	252	12	21	259	21	22	293	13	23	282	12	24	255	12	21
N Holland Noord	356	14	25	468	16	29	420	15	28	418	14	30	501	16	31	462	15	31
Oost	269	9	30	293	9	33	339	9	38	317	9	35	316	9	35	267	9	30
Oost-Brabant	164	10	16	147	10	15	150	10	15	153	10	15	134	10	13	131	10	13
Rijnland	279	10	28	369	10	37	395	10	40	343	10	34	375	11	34	382	11	35
Rotterdam	215	10	13	199	10	20	274	10	27	287	9	32	276	9	31	289	9	32
Twente	479	10	48	501	11	46	548	12	46	533	10	53	528	11	48	506	10	51
Utrecht	180 ⁴⁾	9	20	180	9	20	138	8	17	149	10	15	209	9	23	183	9	20
West-Brabant	115 ⁴⁾	10	12	126	10	13	126	10	13	124	10	12	128	10	13	-	-	-
Zeeland	94	9	10	108	9	12	119	9	13	114	9	13	104	9	12	108	9	12
Zuid-Limburg	122	10	12	125	9	14	127	9	14	124	9	14	148	10	15	126	9	14
Zwolle	266	10	27	305	10	31	340	10	34	344	10	34	329	10	33	359	10	36
Totaal	5535			6093			6165			6223			6122			5944		

1) A = totaal aantal bezoekers - 2) B = aantal bijeenkomsten - 3) A/B = gemiddeld aantal bezoekers per bijeenkomst - 4) schatting

De verslagen per afdelingen zijn geschreven door de afdelingen zelf en met soms kleine wijzigingen hieronder weergegeven.

Amsterdam

De afdeling Amsterdam is wat bestuur betreft weer volledig op sterkte met een voorzitter, secretaris en penningmeester. Er werden 9 presentaties gegeven, waarbij het aantal bezoekers varieerde tussen de 14 en de 26. Er is een vaste kern van slechts 12 bezoekers. De bereikbaarheid van het Haarlemmermeerstation was niet optimaal door grote wegwerkzaamheden en het opheffen van tramlijn 16 voor de deur.

Een punt van zorg is de huisvesting bij de museumtram. Het station vormt weliswaar een goedkope (slechts € 25,- per avond) en sfeervolle entourage voor onze bijeenkomsten, maar de volgende nadelen spelen:

1. er zijn op maandagavond vaak luidruchtige burens, die in naastgelegen zaal dineren (met muziek).
2. de verwarming in het gebouw werkt niet altijd optimaal.
3. de zaal is aan de kleine kant voor een gewenste groei van de afdeling.
4. de toekomst van de museumlijn AOM is uiterst onzeker, waardoor het onduidelijk is of we op deze locatie kunnen blijven.

Om de kosten te drukken zijn we naar een goedkopere postverzending overgestapt. Vraag is of we digitaal moeten gaan terwijl er zo weinig bezoekers komen die hun mailadres kunnen afgeven.

Voor de presentaties zou de afdeling graag beschikken over een NVBS-beamer, waardoor de huur van de privé-beamer van de voorzitter kan vervallen. Wij pleiten daarom voor de éénmalige aanschaf van een beamer via het Hoofdbestuur.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Amsterdam in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
16.01.2018	Hubert Kraaivanger	Smalspoor op het Britse eiland	15
19.02.2018	René Platjouw	Ticino, Zwitserland	15
19.03.2018	Bastiaan Luytjes	De weg kwijt in Engeland	17
16.04.2018	Bert van Raaij	Trams in oostelijk Duitsland	17
28.05.2018	René Platjouw	Sporen door het Appenzellerland	23
17.09.2018	Paul Muré	Australië, de grote steden per trein	14
22.10.2018	Sjoerd Bekhof	Finlandia	19
19.11.2018	Karel Hoorn	De bijzondere foto	26
17.12.2018	Diverse	meebrengravond	15
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	161

14 januari 2019

Bert van Raaij - secretaris afdeling Amsterdam

Apeldoorn

Vlak voor de jaarwisseling ontvingen we het droevige bericht van het overlijden van Anton Schultink. Anton was jarenlang voorzitter en daarna gewoon bestuurslid geweest van de afdeling Apeldoorn. Namens de afdeling hebben enkele bestuursleden en gewone leden de afscheidsdienst van Anton bijgewoond.

Via perspublicaties, het rondmailen naar leden in ons postcodegebied en het uitzetten van programma's in bibliotheken en modelbouwwinkels zien wij regelmatig nieuwe gezichten, waarvan er sommigen blijvend zijn. Ook via de lokale omroep hebben we enkele keren de NVBS in het voetlicht kunnen brengen.

Het vaste deel van onze allertrouwste bezoekers vertoont echter een daling door overlijden of afnemende gezondheid. Ondanks enkele nieuwe bezoekers blijft het gemiddelde bezoekersaantal hierdoor de laatste jaren ongeveer 18 per bijeenkomst.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Apeldoorn in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
24.01.2018	Bert van Raaij	Trams in Brussel, Ardennen en Frankrijk	10
28.02.2018	Hans Bikker	Rhätische Bahn	20
28.03.2018	Jaap Nieweg	Smalspoor in de Achterhoek	27
25.04.2018	Steven Hopman	Nederlands spoorwegmaterieel in het buitenland	21
23.05.2018	Bart van 't Grunewold	Stoom in het arbeidersparadijs	17
29.08.2018	René Platjouw	Groeten uit Amsterdam	20
26.09.2018	Michel Dispa en Pieter Barink	50 jaar MBS	20
24.10.2018	René Jongerius	Onveilig sein	13
28.11.2018	John Krijgsman	Berliner Metamorphosen deel 2	25
19.12.2018	Eigen leden	Werk van eigen leden	14
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	187

Op 5 mei was er weer het door Jan Buis georganiseerde afdelingsuitstapje. Dit keer was het reisdoel Hannover.

Halverwege het jaar vond er een wisseling in het bestuur plaats. Het penningmeesterschap werd door Joop Hartjes overgedragen aan Steven Hopman.

Bestuur afdeling Apeldoorn

Lolke Looijenga(voorzitter), Leo van Engeland(secretaris), Joop Hartjes (penningmeester 1e halfjaar) en Steven Hopman (penningmeester 2e halfjaar).

Den Haag

De NVBS-afdeling Den Haag kan voor wat betreft 2018 terugzien op een goed jaar. Allereerst waren er natuurlijk de reguliere bijeenkomsten: 12 in het eerste halfjaar en 9 in het tweede. Deze werden wederom goed bezocht. Het aantal bezoekers kwam uit op 1.064 (exclusief de aanwezige bestuursleden), dat is 26 meer dan in 2017 (1.038) en 22 meer dan 2016, waarin voor de eerste maal de grens van 1.000 bezoekers werd overschreden (1.042). In de loop van het tweede halfjaar werd al duidelijk dat deze mijlpaal tijdens de voorlaatste bijeenkomst op 10 december zou worden gehaald. Gemiddeld werden de avonden door 50 bezoekers bijgewoond (exclusief bestuursleden).

De 1.000^e bezoeker kreeg namens de afdeling weer een cadeaubon van de NVBS-Winkel in Amersfoort en een bloemetje uitgereikt.

De heer Eradus leest de brief van het NVBS-bestuur.

De 1.000ste bezoeker wordt in het zonnetje gezet door de voorzitter Paul Muré. Foto: Erik Herbschleb.

In het voorjaar vond een mutatie in het afdelingsbestuur plaats. Het bestuurslid Kees Bal trok zich terug en de vacature werd opgevuld door Edward Kuijper.

In juni van het jaar werd weer een speldje uitgereikt aan iemand die 60 jaar NVBS-lid is, de heer J.K.L. Eradus uit Leidschendam.

Nadat de afdeling dat in 2016 ook al eens deed werd er op 20 oktober 2018 weer een geslaagde tramexcursie in de Haagse regio georganiseerd. Deze keer reden we met de HTM 58 en de NZH A327 onder andere naar Delft. Er namen 45 personen aan deze excursie deel; precies twee trams vol.

De excursietrams op de Delftweg bij de remise 's-Gravenmade. Foto: Paul Muré

Het jaar werd ook nu weer afgesloten met de traditionele varia-avond op 27 december 2018. Het programma werd ingevuld door een vijftal leden van de afdeling, die met hun afwisselende presentaties weer voor een geslaagde afsluiting van het jaar zorgden. Ook nu weer konden we naast de vaste bezoekers en leden van elders een aantal echtgenotes, familieleden of vrienden van onze bezoekers begroeten. Het bestuur zorgde zoals gewoonlijk voor oliebolletjes en appelflappen. Deze bijeenkomst trok 58 bezoekers, 8 minder dan vorig jaar.

Het bestuur ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. Financieel zijn we gezond en draaien we nog steeds zonder bijdrage van de vereniging.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Den Haag in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Bezoekers</i>
08.01.2018	Bastiaan Luytjes	De weg kwijt in Engeland	51
22.01.2018	Marco Moerland	Toen en Thans	56
29.01.2018	Ton Pruissen	Het IJzeren Paard (filmavond)	62
12.02.2018	Bert van Raaij	Trams in Oostelijk Duitsland - deel 2	43
26.02.2018	Huib. Binkhorst	De PCC	60
12.03.2018	Cees Sinke	Iran licht de sluier op	47
26.03.2018	Maurits v.d. Toorn	Anderhalve eeuw Rotterdam en OV	47
09.04.2018	Georg Groenveld	Het Haagse trambedrijf in de jaren 60 en 70	60
23.04.2018	Aad de Meij	Drieluik, o.a. NS 1201	50
30.04.2018	Mar de Klerk	Spoorwegen in Denemarken 1990-2015	45
14.05.2018	v.d. Jagt en Noorlander	India: 1980 vs. 2009	47
28.05.2018	Vijf afdelingsleden	VARIA-avond	45
10.09.2018	Karel Hoorn	Nieuwe tramontwikkelingen in Rusland	41
24.09.2018	René Jongerius	Door onveilig sein	54
08.10.2018	Harry Peters	Railvervoer in Duitsland, 1971/1972	53
22.10.2018	Railtheater A'dam	Railjournaal 2017	44
29.10.2018	Peter Doove	Sporen in Saksen - deel 1	32
12.11.2018	D. Viergever en E. Jansen	NS-Dieselvijsen	69
26.11.2018	Bram Stelling	Met de Trans-Mongolië Express naar China	53
10.12.2018	L. de Jong en R. Platjouw	"Take the Interurban"	47
27.12.2018	Vijf afdelingsleden	VARIA-avond	58
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	1064

Bezoekersaantallen exclusief bestuur (4x): gemiddelde opkomst 50 bezoekers op 21 avonden
Inclusief bestuur ca. 1140, gemiddeld 54 toehoorders.

Drechtsteden

In 2018 zijn er 9 bijeenkomsten gehouden. In totaal hebben 128 betalende leden de bijeenkomsten bezocht. Dit aantal laat een gemiddelde zien van 14 personen per avond hetgeen een lichte stijging is ten opzichte van 2017. We hebben in mei op de laatste avond van het seizoen 2017-2018 afscheid genomen van Hans Bos als secretaris. We zijn hem dankbaar voor de inzet die hij heeft getoond voor onze afdeling.

Voor het seizoen 2018-2019 is geen programmaboekje samengesteld. De vaste bezoekers worden per mail ingelicht over de presentaties. Dit heeft een besparing in de verzendkosten opgeleverd. Het is wel de bedoeling om voor het seizoen 2019-2020 een programmaboekje uit te brengen.

Het jaar 2018 is afgesloten met een batig saldo van € 167,80. We hebben nu nog een eigen vermogen per 31 december 2018 van € 225,25.

Ook in 2018 zijn we gastvrij ontvangen door de koster van de Andreas kerk.

Voor de continuïteit van de afdeling blijft het bestuur zich inzetten, waarbij uitbreiding welkom is.

Dordrecht, februari 2019

Wim Reedijk - voorzitter

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Drechtsteden in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker (s)</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
16.01.2018	G. Wessels, Th. de la Vieter en R. Kooiman	Jaaroverzicht 2017	18
20.02.2018	S. Bekhof	Sachsen en de Harz	13
20.03.2018	B. van 't Grunewold	Stoom in het arbeiders- en boerenparadijs	16
17.04.2018	Bestuur Drechtsteden	Rhätische Bahn en Bernina Bahn	17
15.05.2018	B. van Raaij	Trams in oostelijk Duitsland, verleden en heden, deel 1	12
18.09.2018	G. Nieuwenhuis	De Betuweroute	14
16.10.2018	K. Hoorn	De bijzondere foto	14
20.11.2018	R. Bokhove	Spoorwegen op de landkaart; na de pauze: Tien jaar SNE	13
18.12.2018	B. van Raaij	Trams in oostelijk Duitsland, verleden en heden, deel 2	11
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	128

Eemland

In de maanden januari tot en met mei en september tot en met december heeft de afdeling haar bijeenkomsten op de tweede donderdagavond in het gebouw Railzicht in Amersfoort.

Het bestuur maakt een jaarprogramma en streeft naar een evenwichtige verhouding van de onderwerpen.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Eemland in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker(s)</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
11.01.2018	Gerard de Graaf	stereo-dia's	59
08.02.2018	Rob de Haan	We kijken nog eenmaal terug in de tijd	13
08.03.2018	Karel Hoorn	Trams in Noord Afrika, exotisch en modern	18
12.04.2018	Railtheater Amsterdam	Amsterdam oorlog en wederopbouw	25
17.05.2018	Jaap Nieweg	Geldersche tramwegen	22
13.09.2018	René Jongerius	Spoorwegveiligheid	19
11.10.2018	John Krijgsman	Berliner Metamorphosen	25
08.11.2018	Ronald Bokhove	Spoorwegen op de landkaart en tien jaar SNE	23
13.12.2018	Sjoerd Bekhof	Scandinavië – Finlandia	20
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	224

't Gooi

Met enthousiasme startten we 2018 weer met de presentaties in onze vertrouwde zaal “Riebeeck”. Onze bestuursleden en onze gasten waren heel tevreden over deze gezellige zaal met in pandige bar. Helaas kregen we al snel het nare bericht, dat de huur was opgezegd aan “Versa Welzijn” en dat wij opnieuw – voor de vierde maal – naar iets anders moesten gaan uitkijken! Dat was een schrik! We kregen er deze keer wel de tijd voor. Wij stelden enkele voorwaarden: op loopafstand van een station, parkeergelegenheid in de buurt, mogelijkheid voor catering en niet te duur. Dat werd zoeken op internet, rondfietsen en afspraken maken voor bezichtiging. We zochten van Hilversum tot en met Bussum. Zaaltes bij bedrijven, bioscopen, restaurants e.d. vielen allemaal af vanwege de hoge prijzen, zo’n € 650 per avond bleek heel gewoon! Kerken lagen te ver van een station af.

14 Augustus lukte het eindelijk een zaaltje te vinden in Hilversum bij “Versa Welzijn” in Wijkcentrum “Lopes Dias” op loopafstand van station Hilversum Mediapark. Toen kon ik nog net vóór mijn vakantie onze programmaboekjes per e-mail versturen, ook naar NVBS- Centraal, waar Sjoerd Bekhof er 200 voor ons heeft afgedrukt met onze hartelijke dank!

15 Juni waren Ad en Adela uitgenodigd bij de heer R.A. Bothof om hem het NVBS-speldje ter ere van zijn 60-jarig lidmaatschap op te spelden. De heer Bothof was er zeer verguld mee en we hadden een genoeglijke ochtend met vele verhalen.

Adela Burger spelt de heer Bothof het speldje ter ere van zijn 60-jarig NVBS lidmaatschap op. 16 .06.2018

Het nieuwe zaaltje is even wennen: de ruimte is prima. Eindelijk hoeft onze penningmeester Ad Kuijper niet langer met het zware projectiescherm te sjouwen, want het kan daar in de kast opgeborgen worden. De temperatuur kan er wat oplopen, maar daar wordt aan gewerkt. De bar hebben we niet meer in eigen beheer; er is in Lopes Dias een bar in de centrale hal en daar werkt een vrijwilligster van “Versa Welzijn” in. Het is dus afgelopen met de traktaties vanuit ons bestuur. Met kerst hebben we nog wel wat lekkers meegebracht.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling 't Gooi in 2018

<i>Datum</i>	<i>Sprekers</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
16.01.2018	Cock Koelewijn	Spoorwegen in de U.S.A.	22
20.02.2018	Frans Blanker	InnoTrans en omstreken	23
20.03.2018	Railtheater Amsterdam	Filmisch Railjournaal 2017	24
17.04.2018	Jan Willem Oosting	Railreis langs de Rijn en de Moezel	23
15.05.2018	Ambrosius Baanders	La grande vitesse française	26
18.09.2018	Cees Pols	(Jeugd)Herinneringen aan de Haarlemmermeerspoorlijnen	24
16.10.2018	Gerrit Barendregt	De Gooische	41
20.11.2018	Mar de Klerk	Spoorwegen in Denemarken van 1990-2015	18
18.12.2018	René Platjouw	Grote spoorwegwerken in Zwitserland	20
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	221

Onze hartelijke dank gaat uit naar al onze sprekers! Ook naar DOI en Nico Spilt (www.nicospilt.nl) die ons programma weer op hun websites hebben gezet!

Kennemerland

Ook in 2018 waren we weer te gast in Station Velserbosch van de “Vereniging Hoogovens Stoom”, met voorzieningen zo als koffie, thee en fris. Het is een plek met een “spoorse ambiance” waar je af en toe zit trillen op je stoel omdat er een staaltrein langs komt. Dit jaar is er een vaste opstelling voor de beamer gerealiseerd hetgeen door de presentatoren zeer op prijs wordt gesteld

Er is voldoende parkeergelegenheid aanwezig, nadeel is echter dat het Station niet met OV bereikbaar is. Daarom is er voor degenen die met OV komen een afhaalservice vanaf Station Beverwijk in het leven geroepen. Degenen die hier gebruik van willen maken kunnen dit melden aan het secretariaat, in de praktijk bevalt deze regeling goed en er wordt regelmatig gebruik van gemaakt.

De leden met Email werden per keer door de secretaris geïnformeerd over datum en onderwerp van de bijeenkomst. Dit wordt zeker op prijs gesteld. Tevens wordt het voor- en najaar-programma naar de leden gestuurd. Nieuwe NVBS leden werd een welkomstbericht en informatie over de afdeling gestuurd, jammer genoeg leverde dit maar weinig reacties op.

We zijn er ook in 2018 niet in geslaagd een nieuwe penningmeester te vinden, zo dat de secretaris het penningmeesterschap nog zal waarnemen.

De afdelingsavonden werden gemiddeld door 12 leden bezocht, dit is ongeveer gelijk aan het gemiddelde in 2017.

Vijfhuizen, januari 2019.
Henk Booman - secretaris.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Kennemerland in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
10.01.2018	Frans van Sabben	Reizen per trein door Japan	13
14.02.2018	Karel Hoorn	Oekraïne, een groot tramland	12
14.03.2018	Sjoerd Bekhof	Tour de France	16
11.04.2018	Huib Binkhorst	De bijvangst - 2	13
09.05.2018	Frits Liebregts	Treinfenomenen in en rond Colorado	8
12.09.2018	Gert Jan Binkhorst	Een week Milaan en Turijn in 2017	13
10.10.2018	Bert v.d. Kruk	Railvervoer in België en Luxemburg	9
20.11.2018	Jaap Nieweg	Op smalspoor tot in de haarvaten van de Achterhoek	10
12.12.2018	Kees Sinke	Iran licht de sluier op	14
<i>Totaal aantal bezoekers</i>			108

Modelbouw

Het jaar 2018 begon voor de afdeling Modelbouw op 2 januari 2018 met de nieuwjaarsreceptie. Het bestuur had voor de bezoekers voor een hapje en drankje gezorgd. Op 17 december was de laatste clubavond, de oliebollevond, de oliebol en appelflappen werden door het bestuur aan de bezoekers aangeboden.

Op 5 februari is de jaarvergadering gehouden om de bezoekers te informeren over het reilen en zeilen van de afdeling in het afgelopen jaar.

Er werden in 2018 in totaal 34 avonden gehouden, deze zijn onderverdeeld in 11 Rij & Praat avonden en 23 thema avonden.

Het aantal bezoekers is 707 geweest. Dit kan onderverdeeld worden in 436 NVBS leden en 271 andere bezoekers. Dit zijn 45 bezoekers meer dan in 2017. De oorzaak hiervan is, dat de waterschade die ontstaan is in begin augustus 2017 waardoor er niet op de diverse banen gereden kon worden, begin 2018 hersteld was. We hopen in 2019 door het herstel en de reclame weer meer bezoekers te trekken.

Op 6 oktober 2018 heeft de afdeling Modelbouw een opendag gehouden in hun clubkelder. Er zijn ongeveer 60 bezoekers komen kijken met het volgende resultaat : 6 nieuwe NVBS leden.

Ook in het jaar 2018 zijn bij de afdeling Modelbouw extra avonden ingepland. Deze avonden zijn tussen het reguliere clubgebeuren door gehouden. Dit waren zelfwerkavonden, waarin thema's van de modelbouw centraal stonden.

Enige thema's waren:

- onderhoud locomotieven,
- inbouw verlichting in wagons,
- ombouw van analoog naar digitaal,
- het verouderen van gebouwen en rollend materieel
- en het leren solderen.

De avonden zijn begeleid door onze eigen bezoekers, die ervaring hebben in de te behandelen onderwerpen. In totaal zijn er in het jaar 2018, 198 bezoekers geweest die deze werkavonden bezocht hebben.

Vanuit de afdeling Modelbouw is op diverse manifestaties een helpende hand geboden bij de NVBS stand. Met o.a. een rangeerbaantje en uitleg aan de kinderen, waarna ze een rangeerdiploma konden halen tijdens modelspoor gebeurtenissen.
Ook zijn zelfgebouwde modellen tentoongesteld in NVBS Centraal in Amersfoort.

Den Haag, 15 januari 2019.

A.J.H.Veeran Bert de Roo
Voorzitter Secretaris.

Noord

De Afdeling Noord van de NVBS omvat de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en het gedeelte van Overijssel ten noorden van de (voormalige) Dedemsvaart. Om de reistijden en de kosten voor de wijd verspreid wonende leden in het gebied zo laag mogelijk te houden, vinden de bijeenkomsten op verschillende locaties plaats.

Na het afstoten van Café Wouters tegenover het station Leeuwarden, kwam er een leeg gat. Wij vonden een locatie die deze leegte kan opvullen. *De Draaischijf* is het voormalige dienstgebouw van de NS, en wordt al jaren gebruikt door de Sport en Ontspannings Vereniging Leeuwarden. Afdeling Noord heeft hier in het verleden al eerder bijeenkomsten gehouden. Vanaf januari 2018 starten wij hier weer enkele bijeenkomsten.

Ook in het station Zuidbroek hebben wij plek gevonden in het **Noord Nederlands Tram en Trein Museum**. Omdat hier de verduistering nog niet op orde is, beperken wij ons dit jaar tot één avond bijeenkomst. Met de intentie om de frequentie op te voeren.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Noord in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreeker(s)</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Plaats</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
27.01.2018	Cees Procee	Rondreis Oostenrijk en Slovenië	Leeuwarden	24
17.02.2018	Rob v.d. Flier	Van TEE naar Nortlander	Meppel	24
08.03.2018	R. Ankersmit	Spoorwegen 20 ^e eeuw	Coevorden	23
17.03.2018	P. Doove	Duitse Waddeneilanden	Leeuwarden	31
21.04.2018	S. Bekhof	Noorwegen	Meppel	24
26.05.2018	B. v.d. Kruk	Ned. Spoorwegen jaren 70-80	Buitenpost	19
14.06.2018	S. Hopman	Ned. Mat in het buitenland	Buitenpost	16
20.09.2018	P. Bosch	Sonderfahrten Duitsland	Coevorden	15
18.10.2018	Jos van der Velde	OV in de toekomst	Zuidbroek	15
20.10.2018		Meebrengmiddag	Meppel	14
17.11.2018	Bastiaan Luytjes	De weg kwijt in Engeland	Leeuwarden	26
24.12.2018	Henk van Joolen	Spoorzoeken - Amerika	Buitenpost	24
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>		255

Het gemiddeld aantal bezoekers per plaats was:

Meppel	20	Zuidbroek	15
Buitenpost	19	Leeuwarden	27
Coevorden	19		

Een totaal gemiddelde van 21 bezoekers per bijeenkomst. Net als in de voorafgaande jaren kan de afdeling bogen op een trouwe kern van leden die de bijeenkomsten bezoeken, ondanks de vaak niet geringe afstanden.

Zaterdag 28 juli reisden wij onder leiding van onze leden Kees Procee en Ebo Roek met een groep van ca. 30 man naar het Duitse Borkum. Uiteraard via de nieuwe halte Eemshaven.

Op 13 september is Inge Draijer – Born in het bestuur van Afdeling Noord gekomen. Zij gaat het werk van Nico Kunnekes overnemen in het secretariaat. Per 1 januari 2019 stopt Nico met de taak als secretaris. Na 10 jaar is het leuk geweest. Nico blijft tot aan de zomer nog in het bestuur om Inge op weg te helpen. Daarna stapt hij er helemaal uit.

De bestuurssamenstelling is per 01-01-2019:

Pieter Bosch: Voorzitter

Inge Draijer – Born: Secretaris.

Pieter Wemelsfelder: Penningmeester

Nico Kunnekes, Hen van Joolen en Manuel Draijer: Algemeen leden

De bijeenkomsten werden als gebruikelijk in de plaatselijke en regionale media; via de bekende e-mailadressen van de leden bekend gemaakt; en via onze Facebook pagina. Tevens hebben wij een aantal exemplaren van ons programmaboekje neergelegd in NVBS Centraal en bij naburige afdelingen.

Het ledenaantal is in 2018 nagenoeg hetzelfde gebleven. Daar er leden door overlijden of opzegging afvallen en er aan de andere zijde nieuwe leden bijkomen telt Afdeling Noord nu rond de 367 leden, waarvan 187 per e-mail post ontvangt. Aan deze leden is het jaarprogramma voor 2018 toegezonden.

Meppel, 15 december 2018

Nico Kunnekes - Secretaris Afdeling Noord.

Noord-Holland Noord

De NVBS afdeling Noord-Holland Noord beslaat een groot uitgestrekt gebied in de kop van de provincie Noord-Holland, alles ten noorden van de plaatsen Heemskerk en Zaandam, waar meer dan 200 leden wonen.

In 2018, het tweeënveertigste jaar voor de afdeling bezocht onze schare trouwe leden de 16 avonden, met een gemiddelde opkomst van bijna 29. De drukst bezochte avond was op 18 december toen 37 bezoekers de presentatie van Sevrien en Guus Ferrée over “World Of Steam” bezochten. De avond met het minst aantal bezoekers was 10 april, toen Huig van der Marel voor zijn presentatie “De Bouw van de Betuweroute” 20 bezoekers opleverde.

Op bestuursgebied zijn er geen wijzigingen geweest. Een afvaardiging van het afdelingsbestuur had op 3 november een stafvergadering met afgevaardigden van andere afdelingsbesturen, geledingen en het hoofdbestuur.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Noord-Holland Noord in 2018

<i>datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
16.01.2018	John Krijgsman	Berliner Metamorphosen - Teil 1	33
06.02.2018	Jan Noorlander	Jaaroverzicht 2018	26
27.02.2018	Michel Dispa en Peter Barink	50 jaar Museum-Buurtspoorweg	29
20.03.2018	Paul Muré	Australië, de grote steden per trein	26
10.04.2018	Huig van der Marel	De bouw van de Betuweroute	20
01.05.2018		Jaarvergadering	25
29.05.2018	Colin Miell	DPRKE/Noord-Korea (Engelse presentatie)	27
26.06.2018		Modelbouwavond	24
24.07.2018	Jan-Willem Oosting	Railreis langs Rijn en Moezel	29
14.08.2018	Hans Elzinga	Het spoor tussen Leeuwarden en Heerenveen	29
04.09.2018	Frans van Sabben	Colorado, een Railfan-Paradijs	32
25.09.2018		Dia/Digimeebrengavond van en door leden	28
09.10.2018	John Krijgsman	Berliner Metamorphosen - Teil 2	34
06.11.2018	Rein Korthof	50 jaar Museumstoomtram Hoorn-Medemblik	35
27.11.2018	Victor Lansink en Michiel ten Broek	Van sneue lijntjes en verdachte dijkjes	28
18.12.2018	Sevrien en Guus Ferrée	World Of Steam	37
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	462

Rob Veninga - Secretaris

Oost

We hebben een goed jaar gehad. In december dreigde het mis te gaan omdat de spreekster plotseling verhinderd was. Gelukkig heeft onze voorzitter nog een andere spreker kunnen vinden.

Klaas Wielinga - Secretaris NVBS afd. Oost

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Oost in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
03.01.2018	Peter Doove	Smalspoor in Duitsland / Sachsen	30
07.02.2018	René Platjouw	Spoorbouw Zwitserland	32
07.03.2018	Peter Paul de Winter	Het Spoorwegmuseum	25
04.04.2018	Michel v.d. Toorn	De Rotterdamsch Electr. Tram	26
02.05.2018	Arco Sierts	EU invloeden op spoorweggebied	25
05.09.2018	Ton Pruissen	Stoomlocs op hoofdsporen	31
03.10.2018	Rob Zoomer	Hogesnelheidstreinen in Japan	40
07.02.2108	John Krijgsman	Berlijn na de Wende deel 1	40
12.12.2018	Albert Koch	Van Eurofinma tot Railjet	18
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	267

Oost Brabant

Er zijn over het verslagjaar 2018 geen opvallende zaken te melden. De tien afdelingsbijeenkomsten werden door 131 belangstellenden bezocht. Het gemiddelde aantal bezoekers komt daarmee op 13 per avond. Door het lage bezoekcijfer en de stijgende kosten moeten we in financieel opzicht (structureel) een beroep op het Hoofdbestuur doen.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Oost Brabant in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal Bezoekers</i>
19.01.2018	Steven Hopman	Nederlands spoormaterieel in het buitenland	16
23.02.2018	Daan Viergever en Ed Janssen	NS Dieselvijven	15
23.03.2018	Rail Theater Amsterdam	Railjournaal 2017	10
20.04.2018	Aad de Meij	NS 1201/ Berlijn/ Moselstrecke	14
25.05.2018	Ronald Bokhove	Spoorwegen op de kaart - Tien jaar NVBS-excursies	12
15.06.2018	Bastiaan Luytjes	De weg kwijt in Engeland	12
14.09.2018	Bert van der Kruk	Vijf landen per Pullman	12
19.10.2018	Sjoerd Bekhof	Pyreneeën van west naar oost	12
16.11.2018	Jan-Willem Oosting	Railreis langs Rijn en Moezel	14
14.12.2018	diverse leden	Meebrengavond	14
<i>Totaal aantal bezoekers</i>			131

Het begint bij onze afdeling al een traditie te worden om in het begin van de zomer per trein de grens over te gaan. Op 14 juli maakte een enthousiaste groep afdelingsleden een rit van en tot het Belgische grensstation Hamont (aan de IJzeren Rijn) via o.a. Antwerpen, Brussel, Namen en Luik. Tijdens geplande tussenstops deed het warme weer de koele pinten goed smaken. Van de diverse belevenissen werd in december op de meebrengavond beeldend verslag gedaan.

Ook in het nieuwe jaar tracht het afdelingsbestuur voor een interessant en afwisselend programma te zorgen. De regelmatige (oudere) bezoekers hopen dat met name de jongere leden hun wissel verzetten en de clubavonden komen bezoeken, voor een verfrissende kijk op onze hobby bij iedereen.

Bert van Diepen, secretaris

Rijnland

Ook dit jaar werd begonnen met een nieuwjaarsbijeenkomst met een aantal kortere presentaties door eigen bezoekers. Het totaal aantal bijeenkomsten in de Alettahof te Voorschoten was opnieuw 11. De zaal voldoet prima met bar, geluidsinstallatie, automatische verduistering en een groot projectiescherm. De buurtvereniging, die het gebouw en de zaal exploiteert, is actief en heeft voor nieuwe tafels en zaalverlichting gezorgd. De huurprijs staat wel onder druk van de gemeente Voorschoten, die moet bezuinigen.

De bezoekerscijfers zijn dit jaar met een gemiddelde van 34 ongeveer gelijk gebleven. In absolute zin hadden we 7 bezoekers meer. In de verhouding leden / introducés is ook geen grote wijziging opgetreden, ongeveer 16% van onze bezoekers is geen lid. Zij dragen wel bij tot een sluitende exploitatie, maar slechts een enkeling van deze, sterk wisselende, groep kan overgehaald worden tot het lidmaatschap. Niet leden betalen een hogere toegangsprijs (€ 3,50) waardoor leden in het voordeel blijven.

Broos Baanders vertelt over Hoge-snelheidslijnen in Frankrijk - dec. 2018. Foto; Karel Hoorn.

Bekendmaking van het programma blijft van groot belang, evenals het promoten van de vereniging zelf. Behalve de normale kanalen (Op de Rails, de NVBS-site en Facebook) gebruiken we ook banners op Somda, de plaatselijke krantjes en een herinneringsmail naar de leden en belangstellenden in de omgeving. Deze mail wordt door onze vaste bezoekers zeer op prijs gesteld en reduceert het "vergeten van een avond". Het bijhouden en uitbreiden van de mailinglist is wel van belang.

De exploitatie van de afdeling is stabiel, en kent ook dit jaar een klein overschot, waardoor we in staat zijn zelf de benodigde apparatuur aan te schaffen.

De bestuurssamenstelling en de taakverdeling is hetzelfde gebleven en de leden doen dit nog steeds met plezier. De samenwerking en uitwisseling met de dichtbij gelegen afdelingen is goed.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Rijnland in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers (leden + introducées)</i>
02.01.2018	Diverse leden	Nieuwjaarsbijeenkomst met korte meebreng-presentaties	22 + 2 = 24
17.01.2018	RTA Amsterdam	2017 op Rails	40 + 4 = 44
21.02.2018	Maurits van den Toorn	RET, anderhalve eeuw OV in Rotterdam	34 + 5 = 39
21.03.2018	Arco Sierts	ERTMS-beveiliging	33 + 6 = 39
18.04.2018	Viktor Lansink en Michiel ten Broek	Van sneue lijntjes en verdachte dijkjes	34 + 8 = 42
16.05.2018	Wim Beukenkamp	NZH-avond: "Bouwen die Blauwe"	28 + 6 = 34
20.06.2018	Gerrit Nieuwenhuis	De Betuweroute	28 + 5 = 33
19.09.2018	Jan Smit	De Uithoornlijn - voorgeschiedenis, tracé en exploitatie	24 + 3 = 27
17.10.2018	Albert Koch	Van Eurofima tot Railjet	25 + 5 = 30
21.11.2018	Marco Moerland	Trams in Wirtschaftswunderland	27 + 5 = 32
19.12.2018	Broos Baanders	Hogesnelheidslijnen in Frankrijk	26 + 12 = 38
		<i>Totaal aantal bezoekers (bestuursleden niet meegeteld)</i>	321 + 61 = 382

Rotterdam

In 2018 heeft de afdeling Rotterdam negen verenigingsavonden gehouden. 2018 is het tweede volle jaar op de locatie van Miniworld Rotterdam. Het totaal aantal bezoekers is ten opzichte van het jaar 2017 licht gestegen van 276 naar 289. De verschillen per jaar zijn weliswaar klein, maar hiermee hebben we in 2018 het hoogste aantal bezoekers gehaald sinds 2011. Vooralsnog zal echter de jaarlijkse subsidie van het NVBS hoofdbestuur nodig blijven om samen met de inkomsten van de entreegelden etc. de verenigingsavonden te kunnen bekostigen.

Een geplande excursie van/met de afdeling bleef helaas organisatorisch (bij de tegenpartij) steken, maar mogelijk wordt er volgend jaar weer een poging ondernomen.

De verenigingsavonden werden (kosteloos) aangekondigd in de digitale agenda's van de Havenloods (een plaatselijke krant) en de Rotterdam Tourist Info / VVV Nederland.

De samenwerking met Miniworld Rotterdam verloopt prima en op ons verzoek werden ook op hun Facebook-pagina een aantal van onze verenigingsavonden aangekondigd. Miniworld zelf heeft door de (te) warme zomer een zeer slecht jaar gedraaid. Door de berichtgeving hierover in de pers werd door ons gevreesd dat we mogelijk moesten uitkijken naar een nieuwe locatie, maar dat gevaar lijkt vooralsnog afgewend te zijn.

Naast het bestuur helpen gelukkig een aantal trouwe bezoekers mee met het opbouwen en afbouwen van de presentatieruimte. Alle presentatoren die we in 2018 hebben mogen ontvangen, hebben de bezoekers een prima avond voorgeschoteld. Het bestuur bedankt allen hiervoor nogmaals zeer hartelijk!

Er vonden geen wijzigingen in het bestuur plaats, welke bestaat uit Frans Blanker-Halstein (voorzitter), Jos Schmitz (penningmeester) en Paul van Baarle (secretaris).

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Rotterdam in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker(s)</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
11.01.2018	Marco Moerland	Toen en Thans	32
08.02.2018	Edwin Voorhaar	Trams toen en nu	31
08.03.2018	Bert van der Kruk	Railvervoer in België en Luxemburg	44
12.04.2018	Karel Hoorn	Tramontwikkeling in Rusland	27
03.05.2018	Raymond Naber	Gedreven camerawerk in Nederland	27
13.09.2018	Paul Muré	Australië: de grote steden per trein	26
11.10.2018	Marco Moerland	Wirtschaftswunderland	32
08.11.2018	Guus en Sevrien Ferree	World of Steam	35
13.12.2018	Bas Schenk	Zwitserland: land van spoor- en tramlijnen	35
		<i>Totaal aantal bezoekers (incl. bestuursleden)</i>	289

Twente

Het jaar 2018 was een gedenkwaardig jaar voor de NVBS-afdeling Twente: op 4 juni 2018 was het precies 60 jaar geleden dat de NVBS-sectie Twente werd opgericht. Op initiatief van de heer P.J. Pijbes uit Hengelo werd na een oproep in Op de Rails op woensdag 4 juni 1958 een oprichtingsvergadering gehouden, waarbij elf leden aanwezig waren. Vanaf september 1958 werd elke twee maanden een bijeenkomst georganiseerd.

De 60-jarige afdeling Twente kan al 45 jaar rekenen op de enthousiaste en behulpzame ondersteuning van het inmiddels 83-jarige bestuurslid Peter van der Zanden. Als blijk van waardering daarvoor werd hij tijdens de Algemene Ledenvergadering van de NVBS op 7 april 2018 benoemd tot Lid van Verdienste van de NVBS. Omdat Peter daarbij niet aanwezig was, was het een grote verrassing voor hem toen hij tijdens de afdelings-bijeenkomst van 18 april werd toegesproken door hoofdbestuurslid Gerrit Reuvekamp, die hem de oorkonde, winkelbonnen en een bos bloemen overhandigde.

Lid van Verdienste Peter van der Zanden wordt op 18 april 2018 toegesproken door hoofdbestuurslid Gerrit Reuvekamp, die hem de oorkonde, winkelbonnen en een bos bloemen overhandigde.

Foto: Ronald Boers).

Om het 60-jarig jubileum van de NVBS Afdeling Twente op passende wijze te vieren organiseerden we op zaterdag 2 juni 2018 een jubileum-afdelingsexcursie en maakten een gezellig uitstapje met 51 deelnemers naar het Duitse waddeneiland Borkum.

We reisden per bus en trein via Salzbergen naar Emden Außenhafen, en daarna per snelle catamaran naar Borkum. Per dieseltrein van de Borkumer Kleinbahn werd de 7.5 km lange smalspoorlijn van de haven naar het dorp Borkum bereden. Bij de werkplaats van de Borkumer Kleinbahn maakten we eerst een groepsfoto, temidden van de speciaal voor ons opgestelde Wismarer Schienenbus en stoomloc "Borkum" uit 1942. Daarna kregen we een uitgebreide rondleiding door de werkplaats en het depot, waarin ook een grote collectie prachtig gerestaureerd museummateriaal staat opgesteld. Na afloop verkenden de deelnemers het eiland, het strand en de terrasjes. De terugreis ging per veerboot naar station Eemshaven, waarna via Groningen en Zwolle naar Hengelo werd gereden. De deelnemers hebben genoten van een gezellige en geslaagde jubileumexcursie!

Groepsfoto tijdens de jubileumafdelingsexcursie op 2 juni 2018 bij het depot van de Borkumer Eisenbahn op het waddeneiland Borkum.

Foto: Dennis te Dorsthorst.

Op woensdagavond 11 juli 2018 organiseerden we in samenwerking met Spoorfietsen.nl een sportieve mini-afdelingsexcursie: met 40 deelnemers gingen we spoorfietsen op de oude GOLS-lijn van Hengelo naar Twekkelo en terug. Nadat we aan het eindpunt onze railfietsen gedraaid hadden, gaf Spoorfietsen-initiatiefnemer Jurriaan Knol in de uitspanning “Het Plukreef” een korte presentatie over het spoorfiets-project en de toekomstplannen.

Groepsfoto bij station Hengelo Veldwijk tijdens de spoorfietsexcursie op 11 juli 2018.

Foto: Dennis te Dorsthorst

Ter afsluiting van ons jubileumjaar organiseerden we op zaterdagmiddag 15 december in samenwerking met vrijwilligers van de stoomtrein Katwijk-Leiden een speciale 3D stereo-diapresentatie met spoorse stereodia's, verzorgd door onze voormalig sectieleider Gerard de Graaf. Hij vertoonde op een groot 3 meter breed stereoprojectiedoek bijzondere stereodia's uit de jaren '30 en een grote variatie van zijn eigen stereodia's.

Onze maandelijkse bijeenkomsten werden ook in 2018 druk bezocht. T.o.v. 2017 steeg het gemiddeld aantal bezoekers van 48 naar 51 bezoekers.

De samenwerking met de zaalbeheerder van onze zaal 't Schöpke verloopt prima, we voelen ons elke maand daar weer zeer welkom. De bezoekers laten zich de Twentse gehaktballen goed smaken en zijn enthousiast over onze mooie en gunstig gelegen zaal in Hengelo. We hopen daar nog lang gebruik van te kunnen maken en elke maand vele (Twentse) spoor- en tramliefhebbers te mogen verwelkomen bij onze gezellige en informatieve bijeenkomsten. De sprekers die vaak een verre reis naar Twente ondernemen zijn daar ook zeker erg blij mee!

Overzicht bezoekers aantallen van de afdeling Twente in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker(s)</i>	<i>Titel</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
17.01.2018	John Krijgsman	"Berliner Metamorphosen, deel 1"	61
21.02.2018	Peter Doove	"De Duitse Waddeneilanden"	48
21.03.2018	Sevrien en Guus Ferrée	"World of steam" – de stoomtractie is voorbij, leve de stoomtractie!	77
18.04.2018	Raymond Naber	"Gedreven camerawerk in Nederland"	37
16.05.2018	Bert van der Kruk	"Railvervoer in België en Luxemburg" en "De Gotthard"	57
20.06.2018	De bezoekers zelf	Foto/video meeneemavond	27
19.09.2018	Aad de Meij	"Drieluik: Locomotief NS 1201 – Berlijn - Moselstrecke"	51
17.10.2018	Arco Sierts	"ERTMS-beveiliging"	44
21.11.2018	Bas Schenk	"Zwitserland: land van spoor- en tramlijnen"	45
15.12.2018	Gerard de Graaf	"Stoom in 3D & spoorse stereodia's"	59
<i>Totaal aantal bezoekers</i>			506

Utrecht

In 2018 organiseerde de afdeling Utrecht 9 bijeenkomsten op de eerste maandag van de maand. In de periode juni tot en met augustus waren er geen activiteiten.

Het totaal aantal bezoekers bedroeg 183. Dat is gemiddeld 20 bezoekers per avond.

Ook dit jaar vonden de bijeenkomsten plaats in een zaal van het Nederlands Volksbuurt Museum in het centrum van Utrecht. Deze locatie wordt door veel bezoekers gewaardeerd vanwege de korte loopafstand tot het Centraal Station en de nabijheid van twee bushaltes.

Mar de Klerk
secretaris/penningmeester afdeling Utrecht

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Utrecht in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
08.01.2018	Bert van Raaij	Trams in oostelijk Duitsland	16
05.02.2018	John Krijgsman	Treinveerdiensten in Europa	24
05.03.2018	Sjoerd Bekhof	Tour de France	21
09.04.2018	Bert van der Kruk	NS in de jaren '70 en '80	25
07.05.2018	Peter Doove	Met de "P" van Parkeisenbahn	10
03.09.2018	Bert van Raaij	Trams in oostelijk Duitsland - deel 2	17
01.10.2018	Peter-Paul de Winter	Het Spoorwegmuseum	31
05.11.2018	Maurits van den Toorn	150 jaar OV in Rotterdam	20
03.12.2018	Karel Hoorn	De bijzondere foto	19
<i>Totaal aantal bezoekers</i>			183

Zeeland

De afdeling Zeeland heeft in 2018 9 bijeenkomsten gehouden met gemiddeld 12 bezoekers, wat gelijk is aan het gemiddelde over 2017. Ook al zien we dat jongeren de bijeenkomsten bijwonen, de afdeling kan de vergrijzing helaas niet stopzetten.

Op 24 en 25 februari 2018 was de NVBS, namens de afdeling Zeeland, weer vertegenwoordigd op de Modelbouwshow in de Zeelandhallen te Goes. Vele bezoekers konden (hernieuwd) kennismaken met de NVBS en met de mogelijkheden die er binnen de vereniging aanwezig zijn, wat in enkele gevallen heeft geleid tot spontane aanmelding als lid. Tijdens de Modelbouwshow is het programma van de afdeling Zeeland onder de aandacht gebracht. Ook is het programma bij een plaatselijke modelspoorwinkel en bij modelspoorruilbeurzen in de omgeving neergelegd en is bekendheid aan de bijeenkomsten gegeven via de internetpagina's van de plaatselijke weekkrant en de regionale omroep.

De afdeling Zeeland telde per 1 januari 2017 50 leden waarvan gemiddeld zo'n 24% de avonden bezoekt. De opkomst is onder andere afhankelijk van het onderwerp, de weersomstandigheden en het beslag op de agenda's van onze bezoekers. Hieronder de onderwerpen, sprekers en aantal bezoekers per avond in 2018.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Zeeland in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
19.01.2018	Kees Bijl	Een rondje Berlijn per spoor in de jaren '80	10
09.02.2018	Ciril van Hattum	Reizend door het socialistisch Oostblok	10
09.03.2018	Ronald Bokhove	Spoorwegen op de kaart & 10 jaar NVBS-excursies	185
13.04.2018	Chris Westerduim	Van Den Haag via Oostenrijk naar België	14
11.05.2018	Bram Stelling	Een rondreis door Australië	9
14.09.2018	Roef Ankersmit	Spoorwegen in Nederland, 50 jaar gelden (1955-1970)	15
12.10.2018	Diverse	(digitale) dia-meebrengavond	9
09.11.2018	Mar de Klerk	De spoorwegen in Denemarken tussen 1990 en 2015	11
14.12.2018	Alwin Pot	Kazachstan en Taiwan	12
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	108

Zuid Limburg

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Zuid Limburg in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
12.01.2018	Karel Hoorn	Trams in Noord-Afrika	11
16.02.2018	Pierre Keulen	Dienstregeling NS	12
09.03.2018	Sef Rameckers	Spoorgebeurtenissen 2017 Zwitserland	13
13.04.2018	Bart van 't Grunewold	Plandampf in Duitsland	14
08.06.2018	Kees Bijl	Railverkeer in en rondom Londen	11
14.09.2018	Sjoerd Bekhof	Railverkeer in en rondom de Pyreneeën	15
12.10.2018	Peter Doove	Duitse Waddeneilanden en Ost-Friesland	14
09.11.2018	Steven Hopman	Raccordementen in Nederland	15
14.12.2018	Henk Dam	Slovenië, een paradijs voor spoorwegliefhebbers	21
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	126

Zwolle

2018 was het eerste volledige seizoen in onze nieuwe bijeenkomstlocatie, Stadkamer Centrum (bibliotheek) in Zwolle. Minder dan een halve kilometer van station Zwolle en een ruime zaal met professioneel beeld en geluid, en bovendien met catering. In de zomer zaten we er inmiddels een jaar, reden voor Geert de Weger en Brian Veltman om met de leidinggevende van Stadkamer te evalueren. Stadkamer wilde graag ook bezoekers van buiten de NVBS trekken. Dit is nauwelijks gelukt, ondanks maandelijkse persberichten en de Facebook-pagina waarmee de afdelingsbijeenkomsten worden aangekondigd. Ondanks dit manco verliep het overleg prima en was er vooralsnog geen reden de

gemaakte afspraken te wijzigen. Het bestuur houdt er echter rekening mee dat in 2019 zaalhuur vol-daan dient te worden. Tot slot is onderzocht wat de gevolgen van de AVG voor de afdeling zijn. Con-creet resultaat hiervan is dat de presentielijst vereenvoudigd is tot naam, woonplaats en e-mailadres.

De afdeling houdt per kalenderjaar tien bijeenkomsten waarvan, dit jaar voor het laatst, twee DHZ. Zoals Lammert Jan Beumer nauwgezet de penningen beheert heeft hij ook de bezoekersaantallen bijgehouden. Met in totaal 359 bezoekers hebben we dertig bezoekers meer mogen verwelkomen dan in 2017. Geert de Weger trok met zijn lezing over de NOLS 46 bezoekers, dus 10 boven het ge-middelde. De Meeneem-avond en de Vakantie-Varia-Avond scoorden met 28 en 29 het laagst. Ver-meldenswaard tot slot was de lezing over Vietnam door Ernst van Gulden in december. Dit trok zo'n 6 niet-leden. Tevreden waren ze wel want Ernst toonde ook veel natuur en cultuur.

Overzicht bezoekersaantallen van de afdeling Zwolle in 2018

<i>Datum</i>	<i>Spreker(s)</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
10.01.2018	Sjoerd Bekhof	Tour de France	39
14.02.2018	Bezoekers	Meeneem-avond	28
14.03.2018	Kasper Haar en Erick Bomhof	Het Kamperlijntje	32
11.04.2018	Neel Hartjes	Stations in Nederland Veel is veranderd maar niet alles	33
09.05.2018	Karel Hoorn	De bijzondere foto	31
06.06.2018	Ciril van Hattum	Reizend door het socialistisch Oostblok	35
12.09.2018	Geert de Weger	Noord Ooster Locaal Spoorwegmaatschappij (NOLS)	46
10.10.2018	Bezoekers	Vakantie-Varia-Avond	29
14.11.2018	Raymond Naber	Dieseltreinen in Nederland	44
12.12.2018	Ernst van Gulden	Leven langs het spoor in Vietnam	42
		<i>Totaal aantal bezoekers</i>	359

10. Jaarverslagen van de diensten en commissies

10.1. NVBS winkel

De winkel voorziet in een duidelijke behoefte van de leden. Wij horen veel waardering voor het as-sortiment en meestal is men ook positief over de werkwijze. Probleem is wel dat het aantal leden afneemt met de nadruk op onze oudere leden. Juist in die groep zitten onze beste klanten. De leden-aanwas in het jongere segment is veel minder gericht op boeken, en koopt meer specialistisch zoals atlanten en items waar zij een bijzondere belangstelling voor koesteren. Het is in deze markt dus verheugend dat de daling in de omzet is gestopt. De stijging is minder dan 1 %, maar het verschil met de daling van het vorige jaar (8,8%) is aanzienlijk. Na aftrek van kosten en de bijdrage in NVBS-Centraal blijft een kleine winst van € 2356.17 over. Het eigen aandeel van de winkel in de nieuwe website (wijzigingen door- en afstemming op de nieuwe ledenadministratie en programmatuur voor de webwinkel € 13.878,70) is in mindering gebracht van de reserve, waardoor het vermogen is ge-daald.

Het belang van de winkel voor de vereniging is groot. Zij draagt niet alleen bij in de kosten van NVBS-Centraal, maar voorziet ook in een goede weg voor afzet van dubbel materiaal afkomstig van schen-kingen. Via de tweedehands afdeling vinden vele boeken weer een goede plek bij liefhebbers. Win-kelmedewerkers spelen een belangrijke rol in NVBS-Centraal bij extra activiteiten, waarvan de be-zoekers meestal ook weer iets uit de winkel meenemen.

Medewerkers en bestuur

De winkel kan alleen blijven bestaan door de vrijwillige inzet van een groot aantal gedreven medewerkers. Zij zorgen niet alleen voor de inkoop en de winkel zelf, maar ook voor de webwinkel, verzending en een groot aantal andere zaken die voor de klant ongezien blijven. Een woord van dank is hier op zijn plaats aan alle medewerkers, die vrijwillig hun tijd hiervoor beschikbaar stellen. Het tijdsbeslag varieert van ruim een week per jaar tot soms enkele dagen per week.

De wat hoge gemiddelde leeftijd van de medewerkers blijft een punt van zorg. Enkele medewerkers zijn bezig met een voorzichtige afbouw, c.q. overheveling van hun taken naar jongere personen. Een medewerker is dit jaar begonnen met het opmaken van de winkelpagina in eigen beheer. Het aantal kassamedewerkers is nu ruim voldoende.

Het bestuur bestaat uit vijf personen. De penningmeester, Rob Brood, wordt bijgestaan door Richard Rood, die keurig de boekhouding verzorgt. Secretaris is Paul Muré, voorzitter/beheerder Karel Hoorn, Peter Doove vertegenwoordigt ons in de activiteitencommissie en verzorgt ook de indeling van de medewerkers, Leo Zilverentant heeft als aandachtsgebied de tweedehands afdeling. Het bestuur vergaderde 5 keer afgelopen jaar.

In diverse NVBS-gremia kan de Winkel het belang van zijn bestaan en dat van zijn klanten naar voren brengen. Ondanks de verschillende doelstellingen is er een goede samenwerking aanwezig met SNR, P&R, de Bibliotheek, Huisvesting en toevallige belanghebbenden. Eenmaal per jaar is er een overleg met het hoofdbestuur, dat op diverse momenten wordt aangevuld met afstemming per telefoon of in de wandelgangen van NVBS-Centraal.

Voor interne afstemming en communicatie waren er vier medewerkersvergaderingen en twee aparte vergaderingen van actiebeheerders. Ons digitale interne mededelingenblad "de Winkelbel" verscheen 5 keer dit jaar.

Openingsdagen en buitenverkoop

De 30 medewerkers zorgden er samen voor dat de winkel in NVBS Centraal 41 keer geopend was en we ons 10 dagen, in samenwerking met P&R, konden presenteren op manifestaties.

De winkel was de eerste, derde en een eventuele vijfde zaterdag van de maand geopend van 12 tot 16 uur. De derde donderdag van de maand is de winkel, na wat schuiven, de laatste maanden geopend van 15 tot 20 uur. De vijfde zaterdag van de maand is zoveel mogelijk een themadag. Op de laatste zondag van december was de winkel geopend tijdens de ruil- en verkoopbeurs voor en door leden.

Op een paar reguliere openingsdagen waren er ook speciale evenementen. Denk aan het Jaaroverzicht van het Railtheater, SNR-dag en de presentatie van het excursieprogramma van SNE. Voorafgaand aan de ALV en het Stafberaad was de winkel geopend. Er was een dag voor nieuwe leden. De Railquiz zorgde voor veel bezoekers

Op de Nederlandse Modelspoordagen in Rijswijk, Rail 2018 en "Terug naar toen" waren P&R en de winkel aanwezig. De winkel had tevens een kraam op de bekende Boekenmarkt in Deventer. De verkoop op beurzen laat een sterk wisselend beeld zien. Bij meerdaagse beurzen is er een groot verschil tussen de eerste dag en de volgende dagen. We namen vooral tweedehands boeken mee naar de beurzen. In de toekomst zien we meer kansen voor verkoop van nieuwe boeken. Kunnen we modelspoor aanbieden dan zorgt dat voor extra belangstelling en omzet. Veel leden komen langs op de beurzen om tussen de boeken te snuffelen en voor een gezellig praatje over de gezamenlijke hobby.

De stand van de NVBS op de Modelspoorbeurs in Rijswijk op 13 januari 2019 (l) en het assortiment nieuwe boeken in de winkel met Roel van Putten achter de Kassa 5 januari 2019 (r). Fotos: Karel Hoorn.

Assortiment

Wij blijven van mening dat een groter assortiment tot extra verkoop leidt. Ons assortiment is niet gering, maar de verkoop per item is vaak niet groot. Ook dit jaar gingen meer dan 1000 verschillende artikelen over de toonbank. Dit brede aanbod is uniek in Nederland en leden die voor het eerst komen zijn vaak blij verrast. Voor nieuwe boeken blijven we natuurlijk afhankelijk van wat er in het jaar wordt uitgebracht en zeker ook de kwaliteit daarvan. Wat dat betreft zijn onze klanten vaak erg kwaliteitsbewust, en doet de prijs er wat minder toe.

Tweedehands artikelen

De in- en verkoop van tweedehands materiaal was ongeveer gelijk aan verleden jaar. De afdeling wordt gevoed door eigen aankoop, wat overblijft van schenkingen en de afstoot van dubbel materiaal uit de verzamelingen. Dat levert een sterk wisselend aanbod op, zowel in soort als in kwaliteit. Regelmatig is er ook een hoeveelheid modeltreinen, wat een welkome aanvulling op ons assortiment oplevert.

De afweging wat wel en niet verkoopbaar is speelt ook een grote rol om de winkel (en de opslag) niet "vol te laten lopen". De buitenverkoop levert een kleine categorie andere klanten op, die kopen zaken waarvan onze leden "al voorzien zijn" en dat ruimt ook wat op.

Gezien de kennis van de tweedehands markt is de uitvoering van het onderdeel schenkingen en legaten bij Karel van Ipenburg van de winkel ondergebracht. Dit verloopt op basis van vastgelegde interne procedures. De samenwerking met de bibliotheek en SNR verliep op dit gebied naar tevredenheid.

Automatisering en de nieuwe website

De winkel is een belangrijk onderdeel van de nieuwe website maar dit spitst zich toe op de webwinkel. Beide konden in dit jaar niet worden afgerond. Wel werd de basis gelegd voor koppelingen tussen de kassa's, administratie, voorraadbeheer en webwinkel in de nieuwe situatie. De wijzigingen betreffen vooral aanpassing en afstemming van de programmatuur. Deze kosten zijn ten laste van de reserve gebracht.

Verkoop via de webwinkel

De webwinkel is goed voor ca. 20 % van onze totale verkoop. Via de webwinkel zijn dit jaar 741 artikelen besteld. Dat aantal is ongeveer 5% minder dan in 2017, maar de gemiddelde prijs was hoger, waardoor het aandeel in euro's iets gestegen is. De nieuwe webwinkel kon dit jaar niet worden gerealiseerd, maar daar is hard aan gewerkt. We verwachten dat de attractiviteit van een nieuwe opzet de verkoop zal stimuleren.

Qua leveringstijd blijven wij altijd in het nadeel. Het is in onze vrijwilligersorganisatie zonder dagelijkse bemensing, niet mogelijk de korte levertijd van professionele bedrijven te evenaren. Extra concu-

rentie ondervinden we omdat ook Nederlandse uitgevers en de wat grotere boekhandels eigen websites in de lucht hebben.

Verkoopresultaten

De totale verkoop van de winkel steeg met minder dan een procent naar € 104.040 (vorig jaar € 103.420 excl. BTW). De verkoop van boeken daalde licht, maar dat werd goed gemaakt door een stijging van ander drukwerk zoals bijvoorbeeld de kalender. De omzet in tweedehands artikelen, bleef ook nagenoeg gelijk. De omzet in dvd's steeg met 16 %, en is goed voor bijna 8 % van de totale omzet. De buitenverkoop op beurzen e.d. daalde licht zodat de kleine stijging in het totaalresultaat voornamelijk in de winkel en de webwinkel heeft plaatsgevonden.

februari 2019 - Karel Hoorn

10.2. NVBS Bibliotheek

In 2018 is een oude wens in vervulling gegaan ter oplossing van het ruimteprobleem: NVBS heeft een depot zo'n 100 meter 'verderop' aan de ventweg naast onze kant van het spoor kunnen huren. In die ruimte, die wij delen met Winkel, P&R en Verzamelingen, hebben wij een gedeelte van onze boeken- en tijdschriftencollectie alsmede onze verzameling van buitenlandse dienstregelingen ondergebracht, die minder worden geraadpleegd. Overigens, zijn ze daar ofwel in de ruimte van NVBS Centraal in te kijken of te lenen. Verder zijn alle dvd's verhuisd naar de oude P&R-ruimte, die heringericht werd. De leeskamer staat nu weer enkel ter beschikking van bezoekers, want de andere activiteiten zijn naar de P&R-ruimte verhuisd.

De boekenzaal is door dit alles nu wat ruimtelijker ingericht. Verder is er nu een tv-info scherm bij de ingang aangebracht en in de vitrines in de gang worden actuele zaken ten toon gesteld, die aansluiten op NVBS activiteiten en artikelen uit recente nummers van Op de Rails.

De bibliotheekcollectie is uitgebreid met zo'n 1.300 titels, waarvan er plm. 100 aangekocht zijn en 1.200 als gift ontvangen zijn. Op die manier zijn er in de laatste drie jaar netto ruim 4.000 titels bijgekomen en heeft de bibliotheek nu iets meer dan 23.000 boeken, 2.000 dvd's en 4.200 ingebonden jaargangen van railvervoertijdschriften alsook nog 2.000 buitenlandse dienstregelingen. In 2018 zijn voor het eerst meer dan 900 boeken/dvd's uitgeleend aan een vaste schare van zo'n meer dan 100 betalende lezers, die totaal 1.500 euro aan leengeld spendeerden. En dat is zo'n 400 euro meer dan het jaar daarvoor.

Verder zijn wij bezig om digitaal een collectie zelfgescande tijdschriften op te bouwen, die afhankelijk van hun ouderdom, om auteursrechtelijke redenen alleen in de bibliotheek te raadplegen zullen zijn.

In 2018 hebben wij een proef gedaan om via een regionale afdeling boeken en dvd's uit te lenen, die aansloten op lezingen daar ter plaatse. Het is nog geen groot succes, maar we blijven experimenteren. Regelmatig ontvangen wij van leden en niet-leden uit opruiming restanten oude tijdschriften. Daar vullen wij onze eigen jaargangen mee aan en de dubbeln bieden wij onze bezoekers aan. Daarmee hopen wij ook weer leden binnen te lokken.

De in totaal tien medewerkers zijn behoorlijk druk geweest met al deze veranderingen en activiteiten. Een woord van dank is zeker op zijn plaats! Het aantal actieve medewerkers is in 2018 op peil gebleven. De uitvaart van onze oud – niet meer actieve, maar zeker niet vergeten - medewerker Gerton Prinsze werd door een delegatie van de bibliotheek bijgewoond.

Met vertrouwen en motivatie gaan we in 2019 verder met wat voor NVBS bibliotheek nodig is te doen.

10.3. Ledenservice en Communicatie (L&C)

In 2017 is een begin gemaakt met de werkzaamheden van Ledenservice & Communicatie binnen de NVBS. Hierin worden de activiteiten van P&R en de activiteitencommissie NVBS Centraal opgenomen. Tevens moet het voor de leden gemakkelijker worden gemaakt om contact op te nemen met 'de NVBS', zonder dat men zich af hoeft te vragen waar ze precies moeten zijn. Hierbij is ook de rol van 'vraagbaak' voor spoorse vragen opgenomen, al is hier in de communicatie naar buiten nog weinig aan gedaan. In 2018 is honderden keren contact opgenomen met info@nvbs.com, met een duidelijke piek na het 'aan gaan' van de nieuwe website.

L&C zou een rol gaan spelen bij de uitrol van de diverse acties die voortvloeien uit het marketing-communicatieplan waar door Oege Kleijne in overleg met diverse NVBS-geledingen aan is gewerkt. In de loop van 2018 zijn deze activiteiten echter beëindigd.

L&C is er niet enkel voor leden en niet-leden die contact zoeken, maar we doen ook aan ondersteuning voor afdelingen, bijvoorbeeld bij publicatie van hun afdelingsprogramma's. Gelukkig weten vele afdelingen zelf ook hun weg te vinden hierin.

Bezoeken van manifestaties

Het afgelopen jaar hebben we als NVBS weer diverse manifestaties bezocht, al dan niet in combinatie met onze winkel en de rangeerbaan van onze modelbouwers uit Den Haag. In een aantal gevallen werd de stand aangevuld met leden van het hoofdbestuur en leden van de verschillende afdelingen. Het "dagelijks bestuur" van P&R bestond uit Dominika de Krosse, John van der Wal (penningmeester) Hans Koppelman (coördinator), Maikel Rörik en Patrick Berger.

Bezochte manifestaties:

<i>Data</i>	<i>Locatie</i>
13 + 14 januari 2018	Modelspoordagen Rijswijk
23-25 februari 2018	Rail 2018 Houten
8 april 2018	Algemene ledenvergadering NVBS in Boskoop
26 + 27 mei 2018	Dordt in Stoom
9 + 10 juni 2018	Multi Event Blerick
1 + 2 september 2018	VSM Terug naar Toen
6 + 7 oktober 2018	SSN Rotterdam
24 + 25 november 2018	SGZ-tentoonstelling Roermond

Tijdens de nieuwjaarsreceptie, het jaaroverzicht door het Railtheater Amsterdam, themadagen, etc. zijn tal van hand- en spandiensten geleverd om de vele mensen te kunnen ontvangen onder andere in NVBS Centraal. Daarnaast vonden wij ook nog tijd voor onze eigen P&R-vergaderingen, de stafvergadering, en de jaarvergadering. Ook verzonden wij de proefnummers OdR die via de website worden aangevraagd door potentiële leden. Deze mensen worden later nogmaals benaderd om te informeren of e.e.a. naar wens was.

Somda-banners

Sinds een paar jaar maakt NVBS ook online regelmatig reclame voor activiteiten. Dit doen we vooral via aanklikbare advertenties op spoorhobbyistenforum Somda.nl. Deze spoorse site trekt dagelijks duizenden, merendeels jongere bezoekers. Door daar te adverteren kunnen we de vereniging in het algemeen en afdelingen en activiteiten in het bijzonder breder onder de aandacht brengen. Ook in 2018 hebben er NVBS-banners zowel bovenaan aan pagina's als tussen forumberichten op Somda.nl gestaan. De banners betroffen hoofdzakelijk afdelingsavonden van de NVBS en in mindere mate de overige activiteiten zoals die van SNE-excursies of themadagen in NVBS Centraal. Bij een klik op een

banner kwam de bezoeker direct terecht op de desbetreffende aankondiging op onze verenigings-website www.nvbs.com

Somda staat voor Spots en OMlopen Database. Spotten van (bijzondere) treinen, en ontwikkelingen op het gebied van dienstregelingen en materieel staan hierbij centraal. Verder worden er reisplannen en spottips uitgewisseld, en is het mogelijk om met mede-treinhobbyisten te discussiëren op het forum.

Deze banner-actie is geïnitieerd door P&R en maakt wederom duidelijk dat behalve manifestaties ook andere communicatiekanalen gebruikt moeten worden om de NVBS onder de aandacht te brengen (en te houden!) van belangstellenden in het spoor- en tramwegwezen, zeker waar het gaat om een relatief jong en divers publiek.

Andere kanalen

Online aanwezigheid van de NVBS op fora en sociale media is essentieel om in beeld te komen bij de hedendaagse spoorliefhebber. Voor experimenten met gericht adverteren is een budget van €750 beschikbaar, waar overigens in 2018 nagenoeg geen gebruik van is gemaakt. In 2019 zullen we verder kijken hoe we onze doelgroepen goed kunnen definiëren binnen de mogelijkheden die grote advertentieplatforms als Facebook en Google kennen.

10.4. Dienst Ondersteuning Informatievoorziening

De Dienst Ondersteuning Informatievoorziening (DOI) heeft in 2018 een wonderlijk jaar beleefd. Enerzijds was het de opdracht van DOI om de oude website in de lucht te houden, anderzijds werd in toenemende mate inbreng geleverd voor het op de rails krijgen van de nieuwe website. Beide activiteiten zijn redelijk gelukt.

Omdat de interim voorzitter van het DOI-bestuur deel uitmaakte van de Kerngroep van het project Nieuwe Website heeft DOI van nabij de worstelingen, o.a. met Emendis, kunnen meemaken om het project tot een goed eind te brengen. De constructieve en creatieve inbreng van Sander Mayer als projectleider heeft hieraan in hoge mate bijgedragen. Evenals de goede persoonlijke verhoudingen met Emendis, ondanks de financiële tegenvaller voor dit bedrijf. De inzet en inspanningen van Ronald Schuitemaker als product-owner kunnen niet genoeg worden gewaardeerd, temeer daar ook de inbreng vanuit de verschillende onderdelen van de vereniging niet altijd aansloot op zijn verwachtingen.

Juist op het moment dat de webredacteurs met elkaar op sterkte waren, werd DOI geconfronteerd met het overlijden van Klaas Wierda, de webredacteur voor de afdelingen. Vooral zijn beminlijk optreden en zijn vlotte reacties bij probleemsituaties maakten hem tot een ideale webredacteur. Ad en Marius waren getuigen van zijn indrukwekkende uitvaartdienst die werd gekenmerkt door zijn levensovertuiging en die van zijn vrouw. Klaas studeerde ooit theologie, maar voelde zich meer thuis bij het 'openbaar vervoer'.

Tegen het eind van het jaar kon het DOI-bestuur zich verheugen op een uitbreiding in de persoon van Loet Kuipers. In januari 2019 officieel benoemd door het HB.

Verder kan DOI terugzien op een aantal boeiende wisseltentoonstellingen waarin Rudi Liebrand en Nico Booi de hand hebben gehad.

In 2018 zijn het DOI-bestuur en DOI-totaal als gevolg van de inspanningen voor de nieuwe website slechts enkele malen bijeen geweest.

Het DOI-bestuur

10.5. Op De Rails

Ook in 2018 hebben onze leden weer iedere maand Op de Rails ontvangen. De jaargang telde 636 pagina's. Dankzij de inzet van veel auteurs en fotografen was er voldoende materiaal om een veelzijdig aantal onderwerpen te behandelen. De leden van de redactie wisten weer op vakkundige wijze de vele artikelen te bewerken voor opname in het maandblad.

Per 1 januari 2019 is de samenstelling van de redactie veranderd. Drie leden verlieten de redactie, vijf leden versterkten de redactie. Met deze uitgebreide groep zal het zeker mogelijk zijn om ook in 2019 weer de leden van nieuws en kennis te voorzien. Speciale aandacht zal in 2019 besteed worden aan het feit, dat er sinds 1839 (180 jaar dus) spoorwegen in Nederland zijn.

Bijdragen in de vorm van artikelen of foto's zijn altijd welkom.

10.6. NVBS Actueel

NVBS Actueel is een digitale nieuwsbrief, bestemd voor leden en niet-leden van de vereniging. De nieuwsbrief is gratis. Abonnees krijgen een mail zodra er een nieuwe editie online staat. NVBS Actueel is in het leven geroepen als aanvulling op het maandblad Op de Rails en de website nvbs.com. In 2018 zijn twaalf nummers verschenen, steeds op de vierde vrijdag van de maand. De redactie van NVBS Actueel bestaat uit Paul van Baarle, Sjoerd Bekhof, Frits van Buren, Derk Doeven, Marius Hekker en Nico Spilt (eindredactie). Daarnaast is er een groep vaste medewerkers. Die leveren bijdragen namens de bibliotheek, de winkel, de fotorondzendingen en de Stichting NVBS Excursies. Ook staan er elke maand reisverslagen en vakantietips in NVBS Actueel. Een vast thema zijn de zoekplaatjes, die worden aangeleverd door de beheerders van de beeldbank.

Interviews waren er met René van den Broeke (directeur Museumstoomtram Hoorn-Medemblik), Maarten van Rossem (historicus en 'televisieprofessor'), Erik de Zwart (voormalig radioman met een grote tuinbaan) en Chris Westerduin (een machinist die ook binnen de spoorhobby actief is). Ook verschenen er portretten van enkele BN'ers (Bekende NVBS'ers): Peter van der Vlist, John Krijgsman, Jos Beerman en Jan Vogels. Verder diverse reportages en achtergrondartikelen, waaronder: masterclass over de Betuweroute, impressie van de ALV met Roger van Bortel, presentatie door Kees van de Meene over de geschiedenis van de Maliebaan, het 60-jarig bestaan van de NVBS-afdeling Twente, reportage over het Weverijmuseum in Geldrop, het spoorbedrijf van Madurodam, impressies van InnoTrans 2018, en verzameladviezen voor kleinbehuisden.

NVBS Actueel bestond in december 2018 drie jaar. Het aantal abonnees stijgt gestaag; inmiddels zijn dat er ruim 1800. Daarnaast blijken er veel lezers te zijn die op de nieuwsbrief worden geattendeerd via bijvoorbeeld Facebook. Gemiddeld wordt een nieuwsbrief zo'n 5000 keer 'aangeklikt'. Uit reacties van lezers en vanuit de vereniging mogen we opmaken dat NVBS Actueel in een behoefte voorziet en daarmee een vaste plaats heeft verworven in de 'mediamix' van de NVBS.

Nico Spilt, eindredacteur NVBS Actueel

10.7. Dienst Huisvesting

Ruimtegebruik NVBC Centraal

Door het herinrichten van de P&R-ruimte en op grond van samenwerking tussen Bibliotheek en P&R is extra werkruimte ontstaan voor de Bibliotheek, o.m. een vaste opstelling voor het digitaliseren van videobanden. In de bibliotheek ontstaat daardoor ruimte als leeskamer / ruimte voor overleg.

Extra magazijn

Begin 2018 is met NS overeenstemming bereikt over het huren van extra magazijnruimte. De aanvullende huurovereenkomst is vrij van servicekosten en maakt deel uit van de lopende overeenkomst. Extra stellingruimte is aangeschaft en geplaatst, tevens is uit boedel een aantal kasten verkregen. Bibliotheek heeft een deel van de collectie overgebracht. Voor Winkel en SNR is ruimte gereserveerd. Indeling wacht op verder overleg.
In 2019 zal de huurovereenkomst met NS stations worden verlengd.

Archiefruimte

Begin 2018 zijn op de wand van de rolstellingen rubberblokken aangebracht om nogmaals omvallen van de voorste enkele rolstelling te voorkomen. Tevens is onderhoud aan de gehele stelling uitgevoerd. Problemen hebben zich sindsdien niet voorgedaan.

Beamers / laptops / desktops

In het afgelopen jaar zijn de beamers bij de afdelingen Noord en Oost-Brabant vervangen. De teruggenomen exemplaren zijn afgevoerd. Op dit moment is de status van de beamers OK.
In NVBS C zijn twee desktops als vervanger van oude Dell computers aangeschaft. Een hiervan is in gebruik bij P&R.
Het voorstel is om in de vergaderruimte, ook wel aquarium genoemd, een beeldscherm op te hangen. Hierover wordt in 2019 een besluit genomen.

Postbus

Steeds meer poststukken worden bezorgd in de brievenbus bij de ingang van NVBS Centraal. Huisvesting streeft ernaar in het komende jaar de postbus uit te faseren. Hiervoor is een plan voor berichtgeving aan relaties nodig. Winkel, Bibliotheek, OdR, HB, Huisvesting en de Stichtingen zullen hun relaties hierover moeten informeren. In Op de Rails en op de website is intussen het nieuwe postadres vermeld.

Overleg

Eens per jaar heeft Huisvesting overleg met het Hoofdbestuur. Tussentijds worden zaken met het HB afgestemd.

10.8. Boeken- en filmcommissie

In overleg met het bestuur van de NVBS is de naam van de commissie – Boeken- en filmcommissie – aangepast aan de actuele situatie en heet voortaan Boekencommissie. In de recente jaren is er geen behoefte meer geweest een film in de reeks uit te brengen. En naar het zich laat aanzien zal dat in de komende jaren niet anders zijn.

Erikjan Sachse, Hans Nahon en René Nabbe hebben een manuscript gemaakt over de geschiedenis van het laadkistenvervoer van NS, met de titel 'Van huis tot huis per spoor, veilig vlug en voordelig'. Het boek beschrijft het vervoer van autolaadkisten, ontwikkeld door NS en DAF en uitgevoerd door NS en ATO / Van Gend en Loos. Het boek zal dit jaar (2019) verschijnen bij Uquilair en opgenomen zijn als deel 51 van de NVBS-boekenreeks.

Een aanvraag voor een boek over de geschiedenis van de Benelux-verbinding Amsterdam – Brussel, vanaf ontstaan tot heden, is eveneens gehonoreerd. Het boek gaat niet alleen in op het materieel van deze verbinding maar vooral ook komen er andere zaken aan de orde. Er is veel historisch onderzoek uitgevoerd. Auteur is Cock Koelewijn. Een uitgever is nog niet bekend, evenmin een publicatiedatum.

De voorbereiding van twee boeken, over de mijnspoorwegen in Nederland en over de voormalige

koloniën, van de hand van Gerard de Graaf vorderen. De verwachting is nu dat in de loop van 2019 de uitgave over de voormalige koloniën (Indonesië) zal verschijnen. De uitgave over de mijnspoorwegen in Nederland staat later, in of na 2022, gepland.

Vorbereidend werk wordt verricht voor een publicatie over het opsporen en terughalen van gevorderd spoorwegmaterieel na WOII, met als auteur Sander Ruys. Hiervoor is veel archiefspeurwerk verricht, wat een verrassend nieuw licht werpt op een aantal zoekgeraakte rijtuigen van NS. Naar het laat aanzien zal dit als boek verschijnen in de reeks. Een publicatiedatum is nog niet vastgesteld.

Een boek over de algemene geschiedenis van de tram in Nederland, van de hand van Ruud Filarski, historicus op het vlak van verkeer en vervoer, heeft momenteel geen voortgang vanwege werkzaamheden voor andere opdrachten die de auteur op het moment onder handen heeft. Evenmin is voortgang te melden over een atlas over de tramsporen in Rotterdam, op te nemen in de reeks. Het boek is overeenkomstig de atlassen over de sporen van de HTM en de NZH.

De samenstelling van de commissie is in het afgelopen jaar niet gewijzigd. Het coördinatorschap wordt vervuld door Bas Schenk, leden zijn Marco Moerland, Maurits van den Toorn, Gerard de Graaf en Kees van de Meene.

Rotterdam, februari 2019, Bas Schenk - coördinator Boekencommissie.

10.9. Kalendercommissie

De jaarlijkse kalender is in 2018, zoals inmiddels gebruikelijk, bij het septembernummer 2017 van Op de Rails aan de leden toegezonden. De meeste leden bekijken hem meteen en dan komen de reacties los. Er is veel waardering, dit jaar met name over de verscheidenheid aan onderwerpen. Een klein aantal leden bekijkt hem pas rond de jaarwisseling en ook dan komt er nog wel eens een reactie. Wij zijn op een tweetal foutjes gewezen. Met die kleine foutjes moeten we leven, ondanks de toch zeer competente meelezers. De veelheid van onderwerpen is hier ook debet aan. Het voorgaande neemt niet weg dat veel leden de kalender zeer op prijs stellen. Een woord van dank aan alle inzenders en meelezers is hier op zijn plaats.

Vooraf valt nooit te voorspellen welke onderwerpen een plaats op de kalender zullen krijgen. Een heel mooie foto kan aanleiding zijn voor een blad, maar ook jubilea uit het verleden of juist nieuwe ontwikkelingen op railgebied. Het is vooral deze mix die het leuk maakt. Het zoeken naar geschikte en vooral bijpassende opnamen kost aardig wat tijd, net als het samenstellen van de bijschriften, die vrijwel altijd moeten worden ingekort om in de beschikbare ruimte te passen.

De promotiewaarde van de kalender is groot, als relatiegeschenk, als bedankje voor sprekers op afdelingsavonden of voor plaatselijke gidsen bij reizen. Ook de losse verkoop is dit jaar weer toegenomen. De kalender komt daardoor aan heel wat muren te hangen.

Tot slot: we maken de kalender niet alleen voor de leden, maar ook graag met de leden. In de komende maand is er nog een kleine mogelijkheid voor inbreng van u. Natuurlijk genereert de commissie zelf ideeën, maar wij staan altijd open voor nieuwe ontwikkelingen op railgebied, zodat we met onze thema's niet teveel 'vergrijzen'. Nieuwe gedachten, invalshoeken, inspiratie en inkijsjes in foto-collecties zijn daarbij altijd welkom. Een kort bijpassend verhaaltje in de trant van de kalender verhoogt de kans op gebruik sterk!

Wij vragen: fraaie foto's en inspirerende ideeën. Stuur ze naar kalender@nvbs.com. Maar wacht niet te lang, want ook dit jaar moet de kalender voor volgend jaar medio juni 2019 voor de drukker klaar zijn.

Namens de kalendercommissie, Karel Hoorn

10.10. Geschillencommissie

De geschillencommissie prijst zich wederom gelukkig dat ook in het jaar 2018 geen beroep op haar gedaan is hoeven worden.

Bij de statutenwijziging van 1996 is de geschillencommissie in het leven geroepen. Op grond van de statuten is de geschillencommissie belast met de behandeling van geschillen tussen leden van de vereniging enerzijds en onderdelen van de vereniging (niet de algemene ledenvergadering) anderzijds, dit alles naast de mogelijkheid om een zaak ook aan de gewone burgerlijke rechter voor te leggen.

Onze commissie bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangende leden. Uiteraard zijn leden en plaatsvervangende leden allemaal lid van de NVBS.

De samenstelling is thans als volgt dat Leo den Hollander onze voorzitter is en ik fungeer als secretaris. Het derde lid is vacant als gevolg van het in 2018 terugtreden van Sander Ruys. De drie reserveleden zijn Olav Langemeijer, Richard Latten en Henk van den Blink.

Wij zien ons zelf als een laatste redmiddel binnen de vereniging voor geschillen die – en dat heeft het verleden helaas geleerd – in grote mate ontwrichtend kunnen werken. Tot dusverre hebben wij weinig hoeven te fungeren. Wij hopen dat het bij een dergelijke laagfrequente benadering zal blijven.

Roermond, 21 februari 2019
Bart van 't Grunewold
Secretaris

11. De Stichting NVBS-Railverzamelingen (SNR)

Bestuur

Het bestuur bestond begin 2018 uit Peter van der Vlist (voorzitter), Adriaan Pothuizen (secretaris), Johan Koning ter Heege (penningmeester), Sjef Janssen, Maikel Rörik en (benoemd vanuit het Hoofdbestuur) Gerrit Nieuwenhuis.

De voorzitterszetel kwam op 17 maart vacant doordat Peter van der Vlist na twee zittingsperiodes niet meer herbenoembaar was. Sjef Janssen werd tot zijn opvolger benoemd. In afwachting van de statutenwijziging (zie verderop) werd de vacature gewoon bestuurslid opengehouden.

Nadat de gewijzigde statuten in werking getreden waren heeft het bestuur aan het HB NVBS goedkeuring gevraagd op de benoeming van Erwin Voorhaar en René Jongerius tot bestuurslid.

Tot verbazing van het bestuur kwam die goedkeuring niet.

Voor René Jongerius was de samenloop van enerzijds meningsverschil over de websitevernieuwing (zie het hoofdstuk organisatie) en anderzijds deze onhandige en ongelukkige HB-manoeuvre aanleiding om zijn activiteiten voor de NVBS en de SNR te beëindigen.

Het wegvallen van René als drijvende kracht stelde het SNR-bestuur en de vrijwilligers voor grote problemen (verderop meer).

Op korte termijn belegd overleg tussen de beide besturen bracht wel een modus vivendi/operandi, maar kon de aangerichte schade niet ongedaan maken. Eén verandering was het terugtreden van het door het HB benoemd lid, en het toetreden van Henk de Bruijne als de nieuwe man (formeel per 1 januari 2019). Bijgevolg bestond het bestuur eind 2018 uit slechts 5 personen waar er toch echt wel 7 nodig zijn voor behoorlijk functioneren.

Het bestuur vergaderde 9x in 2018. De conservator, Erwin Voorhaar, woonde in zijn adviserende rol 7 vergaderingen bij; de coördinator digitalisering, René Jongerius, ook als adviseur, 8.

Organisatie

De Stichting is in 2003 opgericht, en volgens de statuten en het huishoudelijk reglement van toen ingericht. De desbetreffende regels zijn nadien niet veranderd, maar de ontwikkelingen sedert 2003 noopten anno 2018 wel tot bijstellingen in de organisatie. Daarom ontwikkelde het bestuur voorstellen om de statuten en het huishoudelijk reglement te moderniseren. Die zijn in 2018 voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering van de NVBS en door dit verenigingsorgaan goedgekeurd.

De gewijzigde statuten zijn op 30 juli door notaris Mr. J. Haveman te Zeist verleden en dezelfde dag ingeschreven in het Handelsregister.

Het nieuwe huishoudelijk reglement is op 8 augustus in werking getreden.

Op 3 augustus besteedde het bestuur een dag aan de eerste bouwstenen voor een Beleidsplan 2019-2022. Om optimaal aan te sluiten aan de door de NVBS ingeslagen route naar méér bekendheid en toegankelijkheid, en méér aantrekkelijkheid voor jongeren, zal in het komende Beleidsplan het bieden van méér en betere toegang tot de verzamelingen een belangrijke doelstelling worden.

De interne organisatie en (versnelde) digitalisering zullen in lijn daarmee passende aandacht moeten krijgen.

Voor het aansturen van al dit vrijwilligerswerk is het kunnen beschikken over daadkrachtige “aanvoerders” cruciaal. In René Jongerius beschikte de SNR over een persoon die zijn sporen had verdiend met het tot stand brengen van een uitstekende beeldbank en prima coaching van veel vrijwilligers. Door zijn voortijdig vertrek heeft het SNR-bestuur voorshands enkele noodverbanden moeten, en gelukkig kunnen, aanbrengen waardoor in elk geval het digitaliseringswerk niet is stilgevallen. Wel moet voor het diabeheer nog een definitieve oplossing gevonden worden.

Binnen het SNR-vrijwilligersbestand was in 2018 het aantal mutaties beperkt.

Het beheersteam kon met 5 toetreders worden versterkt.

Het Team Digitaal, van vitaal belang voor de steeds populairdere Beeldbank, kan nog steeds specialisten, met name goede photoshoppers, gebruiken.

Tot het TD trad één nieuw lid toe (als metadateerder).

In 2018 vond in het voorjaar een beheerdersoverleg en een teamvergadering van Team Digitaal plaats; toen nog separaat. In het najaar kwamen de beide team voor het eerst in het bestaan van de SNR gemeenschappelijk bijeen, geheel in lijn met het nieuwe huishoudelijk reglement en de beoogde beleidslijn om meer naar buiten gericht en minder naar binnen gericht te opereren. Bij alle bijeenkomsten waren ook bestuursleden aanwezig.

Tenslotte zij opgemerkt dat twee SNR-bestuursleden voor de NVBS het e-mail-adres info@nvbs.com “bemensen”. Via dit centrale e-mailadres kunnen leden en niet-leden van de NVBS vragen stellen. Binnengekomen mails worden door Maikel Rörik en/of Sjef Janssen direct beantwoord of doorgestuurd naar de betreffende verantwoordelijke of materie-deskundige. In 2018 kwamen ruim 100 mails binnen die in de regel binnen 24 uur een antwoord of eerste reactie kregen. Niet meegeteld zijn mails die betrekking hadden op de nieuwe website.

Het beleid met betrekking tot de verzamelingen

Bij het realiseren van het nagestreefde beleid heeft 2018 zowel plezierige als minder plezierige ervaringen opgeleverd.

Tot de plezierige behoort dat er binnen de fysieke collecties prachtige verwervingen genoteerd konden worden, en dat steeds beter inzicht in die collecties ontstaat door de voortschrijdende catalogisering ervan. Dat die “indexen” van wezenlijk belang zijn om geïnteresseerden te informeren over “de schatten van de NVBS” beseffen de verantwoordelijke vrijwilligers heel goed.

Ook positief is het besluit om films die “op video” opgenomen zijn, net zo in de collectie op te nemen als die “op celluloid”. Wel is hieraan de noodzaak verbonden videofilms versneld te digitaliseren, vanwege de vergankelijkheid van het moedermateriaal.

Tot de minder plezierige ervaringen behoort het ontstane, en steeds hoger opgelopen verschil van inzicht tussen de SNR en de ontwikkelaars van de nieuwe NVBS-website. Van meet af aan moest de SNR ervaren dat de ideeën en werkwijzen van die ontwikkelaars risico's inhielden voor de opgebouwde digitale SNR-collecties (Beeldbank, Railatlas, Filmarchief). Na maandenlange vruchteloze pogingen tot bijsturing van de ontwikkelingsrichting escaleerde de situatie en heeft de SNR moeten besluiten het gebruik van de digitale collecties op de nieuwe website niet toe te staan totdat de seriëuze (beveiligings-)risico's, de bescherming van auteursrechten en de beoogde zoekfunctie op een aanvaardbaar niveau zouden zijn gebracht. De SNR heeft gelukkig in haar gelederen enkele experts die ononderbroken bezig gebleven zijn om uit de –in principe– technische impasse te komen. Ook bestuurlijk is vanuit de SNR in de laatste maanden van 2018 veel inspanning gepleegd om de impasse te doorbreken.

Niettemin bestond die eind 2018 onverminderd voort.

Zeër tot verdriet van de SNR kunnen de binnen de SNR voorbereide verdere aanvullingen en verbeteringen op de digitale collecties al enige tijd niet aan de NVBS-leden worden getoond. Ook een verbeterde trefwoorden-systematiek moest “on hold” worden gezet. Details hierna in de beheersverslagen.

Beheersverslagen

Deze zijn geredigeerd door de stichtingssecretaris aan de hand van de input van de conservator en de deelcollectiebeheerders.

Algemeen beeld (conservator Erwin Voorhaar)

De bewaaromstandigheden binnen NVBS Centraal zijn voor een aantal onderdelen van de collectie ongunstig (temperatuur en vochtigheid niet goed). Het gaat om onze negatieven, kleurenfoto's, dia's en films. Inmiddels wordt in overleg met de betrokken beheerders gezocht naar verantwoorde opslag in wel goed geconditioneerde ruimtes, ook buiten NVBS Centraal.

Voorts zijn in het verleden unieke foto's opgeplakt op zure ondergronden; die worden (buitenshuis) gerestaureerd en daarna correct bewaard.

Het denken over herinrichting/herindeling van voor de SNR beschikbare ruimten is begonnen; een beetje in de verwachting dat NVBS Centraal ook na 2019 beschikbaar blijft.

Archief film en geluid (Beheerder Nico Spilt)

Dankzij enkele schenkingen is de filmcollectie in 2018 gegroeid van circa 650 naar ruim 700 filmspoelen, van gemiddeld 20 minuten. Verder zijn er zo'n 100 videocassettes en geluidsbanden.

Rond 1980 begonnen filmers over te stappen van smalfilm op videofilm. De verwachting is dat vooral de hoeveelheid videomateriaal in het archief de komende jaren zal toenemen. Het streven is om zoveel mogelijk beeldmateriaal in digitale vorm om te laten zetten. Dit gebeurt bij een professional en is daardoor vrij kostbaar.

Een deel van de gedigitaliseerde films kan worden bekeken via de website van de NVBS.

De rest is beschikbaar voor onderzoek. Hiervoor kan men contact opnemen met de beheerder van het archief. Het originele filmmateriaal is kwetsbaar en kan daarom niet worden uitgeleend.

Archief fotonegatieven (Beheerders Gerard de Graaf en Robert Sirks)

In het verslagjaar werd voortgegaan met uitpluiskwerk van negatieven waarvan we de eigenaar niet weten, en/of niet weten waar de opnamen zijn gemaakt.

Het overzetten van negatieven die nog in houthoudende of andere voor de conservering gevaarlijke zakjes zitten wordt voortgezet; voor een deel gaat dat gelijktijdig met het digitaliseren.

De collectie breidde in 2018 uit met de collecties van wijlen NVBS-leden Jan de Jongh en Bob Schooneveld.

Net als in voorgaande jaren werd er nauw samengewerkt met Team Digitaal en was er geregeld en prettig overleg met het SNR-bestuur.

Diatheek (tot december onder beheer van René Jongerius, sindsdien tijdelijk beheerd door Bestuur SNR)

Om een ordelijke overdracht zeker te stellen heeft René Jongerius het bestuur voorzien van een “Inventaris Diacollectie” bestaande uit 3 deeldocumenten (algemeen overzicht, werkvoorraad en scan-instructies). Een aantal lopende selectieprojecten wordt door 4 vrijwilligers voortgezet.

Eventuele nieuwe toegangen worden aan de werkvoorraad toegevoegd in afwachting van mogelijkheden om ze te beoordelen.

Documentatie Spoorwegen NL en vm. koloniën (Beheerder Evert Heusinkveld)

Belangrijkste aanwinsten in 2018 waren:

- Verslagen van de Raad van Toezicht op de Spoorwegdiensten, 1884 – 1921, 29 delen.
- Stukken over de NS 20, VIP-car van NS.
- NS en DR, stukken uit de jaren 1940 – 1945.
- NS Reglementen en Voorschriften.
- NS Rapporten, 1965 – 1986.
- NS, Bestek van Werkspoor voor het ontwerp van een elektrische locomotief serie 1400, met tekening, 1962.
- Stukken over het materieel, afkomstig van Werkspoor.
- NS, Ontwerpdienstregeling ingaande 1 juni 1922, op afficheformaat, 14 bladen.

De nieuwe aanwinsten werden zoveel mogelijk opgeschoond, beschreven en ingevoegd in de bestaande rubrieken.

Regelmatig werden mondelinge, schriftelijke en telefonische inlichtingen gegeven. Gezien de rijke inhoud van de verzameling lukt het vaak gerichte informatie te geven.

Documentatie Tramwegen NL en vm. koloniën (Beheerder Dirk Eveleens Maarse)

In 2018 werd de bezetting uitgebreid met Kees Bast en Ton Steens; zij houden zich bezig met resp. de tram in Rotterdam, en de Metro's plus de Utrechtse sneltram.

De al eerder op de website geplaatste inventaris van de Amsterdamse tram werd verbeterd, terwijl nu ook Den Haag beschikbaar is. Aan Rotterdam en de Amsterdamse metro wordt gewerkt. Ook is een begin gemaakt met het voor de website gereedmaken van de “plattelandstrams”.

Nieuw materiaal werd aan de verzameling toegevoegd.

Het aantal bezoekers blijft tegenvallen, al staat de deur steeds open. Wel konden specifieke vragen worden beantwoord.

Ook werd informatie verstrekt aan de Museumstoomtram Hoorn Medemblik voor het project “Tram voor Bello”.

Foto's Spoorwegen NL (Beheerder Erikjan Sachse)

De groei van de fotoverzameling is ook in 2018 doorgegaan, zij het beperkter vanwege de steeds strengere “selectie aan de poort”.

Het “Team Foto's” bestaat sinds dit jaar uit Remmo Statius Muller (stoomlocs), Peter van der Vlist (treinstellen) en Ewolt Wolters (prentbriefkaarten en foto's van locaties). “Veel handen maken licht werk” begint nu echt zijn vruchten af te werpen. Stapels foto's zijn gesorteerd naar rubriek, momenteel is het invoegwerk in volle gang. Dit ook als voorbereiding op het inscannen van de collectie, waarvoor de te scannen rubriek zoveel mogelijk “af” moet zijn.

Nieuwe toegangen zijn geweest:

- foto's afkomstig uit de NVBS Fotorondzendingen (ca. 150 stuks)
- foto's van Theo ten Haaf afkomstig van Jacob H.S.M. Veen (ca. 20 stuks)
- foto's en prentbriefkaarten uit diverse nalatenschappen, ca. 1500 stuks. O.a. van Gerard Stoer (ca. 300 stuks), Jaap van den Berg (ca. 400 stuks) en Louis Meyer (ca. 600 stuks).
- foto's van André van der Smaal (5 multobanden met o.a. foto's van alle elektrische en de meeste diesellocomotieven van NS).

Veel kwetsbaar materiaal is nog niet zuurvrij opgeborgen en zal in conditie achteruit gaan als er niets aan gedaan wordt. Inmiddels zijn de kwetsbaarste prentbriefkaarten van zuurvrije plastic hoesjes voorzien. Dit zal ook met ander kwetsbaar materiaal worden gedaan.

Een collectie grote foto's (o.a. van Beijnes en Werkspoor) is ooit opgeplakt op niet-zuurvrij papier en zal in de komende maanden behandeld moeten worden. Dit kunnen wij niet zelf en is uitbesteed aan een professionele partij.

Het Team Digitaal heeft de NS-foto's en persfoto's gescand ten behoeve van plaatsing in de Beeldbank, en is nu bezig met het digitaliseren van de prentbriefkaarten-collectie.

Het gehele jaar is de deelverzameling steeds 1 à 2 keer per maand geopend geweest voor de NVBS-leden. Hiervan is matig gebruik gemaakt, er zijn zo'n 15 bezoekers geweest.

De meeste vragen konden via de Beeldbank worden beantwoord.

Er zijn veel foto's digitaal aangeleverd t.b.v. artikelen in Op de Rails, voor de NVBS-Website, de NVBS-Kalender en voor enkele projecten. In deze laatste categorie vallen de door derden uit te geven boeken. Zie hiervoor het Foto-bureauverslag.

Foto's Spoorwegen Buitenland (Beheerder Remmo Statius Muller)

Ook deze collectie heeft in 2018 opnieuw een grote hoeveelheid nieuw materiaal ontvangen. Het verwerken vergde het merendeel van de beschikbare tijd. Eén toegang verdient aparte vermelding: de kernverzameling afdrukken en prentbriefkaarten van de collectie Hesselink, die mevr. Hesselink ons eind 2018 schonk.

De collectie Foto's Spoor Buitenland wordt thans geordend zodat deze op termijn voor iedereen gemakkelijk toegankelijk wordt.

Het overcomplete fotomateriaal werd aan de winkel overgedragen. De foto-collectie en de locomotiefregisters werden afgelopen jaar goed geraadpleegd, vaak t.b.v. een artikel voor Op de Rails.

De werkdruk van de beheerder werd verlicht door het aantreden van Pieter Eveleens Maarse als assistent.

Foto's Tramwegen NL en vm. koloniën (Beheerder René Platjouw)

Afgelopen jaar is grote voortgang gemaakt in het opschonen en sorteren van de collectie, met dank aan Frits Spee, die soms meerdere dagen per week actief is.

De drie grote steden zijn alle op lijn gesorteerd en per lijn op straatnaam, op alfabetische volgorde, waardoor foto's op een bepaalde locatie simpel terug te vinden zijn.

Ook bij veel kleine trambedrijven in ons land is een duidelijke "orde" ontstaan. Met gele kaarten is een en ander duidelijk in de bakken aangegeven en (vaak alfabetisch) op te zoeken.

Met dit ordenen wordt de toegankelijkheid van de collectie steeds beter.

Met de beheerder Foto's Spoor Buitenland start binnenkort het bekijken hoe de SNR-collectie van Indonesië beter gesorteerd kan worden, vooral omdat veel bedrijven daar als tramweg te boek staan, terwijl het meer spoorweg-bedrijven lijken. Misschien is het handig om het koloniale verleden zonder het oude onderscheid tussen spoor en tram in een aparte collectie samen te voegen, maar daar zijn we nog niet uit.

Wat betreft de steden Batavia en Soerabaja is een begin gemaakt met sorteren en opschonen.

Het ziet er naar uit dat we nogal wat ruimte gaan winnen als alles "klaar" is.

Er blijkt meer dubbel in de collectie aanwezig dan eerder vermoed.

Foto's Tramwegen België, Luxemburg en Frankrijk (Beheerder Maurits van Witsen)

Deze tramfoto-verzamelingen zijn toch nog voorzichtig gegroeid met in totaal bijna 1000 foto's, vooral dankzij enkele legaten en actuele toevoegingen. Hun totale aantal ligt nu bij 14.600 (B), c.q. 550 (L) en 15.600 (F).

Nieuwe documenten van vóór 1980 blijven uiteraard welkom, ook van nieuw rollend materieel en van recent in dienst gestelde trajecten.

Deze fotoverzamelingen blijven voorlopig nog geheel in Zeist gehuisvest. Het aantal bezoeken aan de verzameling bedroeg vier.

Voorts kwamen er uit België en Frankrijk diverse verzoeken om documentatie met foto's.

Ook in 2019 is men, mits na telefonisch overleg, welkom bij de beheerder; telefoonnummer zie de NVBS-website.

Foto's Tramwegen Overig Buitenland (Beheerder Toon van Liempt)

Het is een heel bijzonder jaar geweest, het was roeien tegen de stroom in.

De toevloed is zo groot dat het eigenlijke werk en het deselecteren blijven liggen.

De collectie grote foto's (groter dan 10 X 15) is vanuit ordners overgebracht naar de hangmappen-kasten. Een inventarislijst maken is de volgende stap.

Dit jaar hebben wij een verzoek uit Duitsland gehad voor foto's uit Krefeld (dat wij konden honoreren), en een voor de Plettenberger Kleinbahn (dat wij hebben doorverwezen naar de collega's van spoorwegen buitenland).

Materieeltekeningen (Beheerder Frits Spee)

Een eerste versie van de tekeningencatalogus Spoorwegen Nederland werd begin 2018 op de website geplaatst.

In de loop van het jaar is vervolgens een grote hoeveelheid recent verworven NS-tekeningen in de verzameling ingevoegd, en een aantal eerder nog niet gesorteerde andere tekeningen. Hierdoor kan in 2019 een veel vollediger catalogus online aangeboden worden.

Ook een deel van de tot voor kort niet geïnventariseerde tramtekeningen is beschreven en ingevoegd. Na afronding, hopelijk in 2019, wordt ook die inventaris op de website gezet.

Enkele modelbouwers en museumorganisaties werden geholpen met kopieën van tekeningen.

Kaartmateriaal en Bouwtekeningen (Beheerder Kees Kooij)

Het afgelopen jaar is er vrijwel uitsluitend verder gewerkt aan het verwerken van het materiaal, afkomstig van de opgeheven Stichting Bodemsanering Nederlandse Spoorwegen (SBNS). Inmiddels zijn alle dozen uitgepakt en de stukken beschreven en opgeborgen.

Het laatste leuke dossiertje was een briefwisseling over het vastzetten van de brug in de spoorlijn Aalsmeer-Nieuwersluis over de Ringvaart bij Demmerik rond 1947. Zelfs Defensie kwam eraan te pas. De brug werd echter verward met de brug over het Hoofdkanaal bij Wilnis. Gelukkig bracht de watersport-afdeling van de ANWB licht in de duisternis en ruimde het misverstand uit de weg. De brug hoefde niet meer open en kon ook helemaal niet meer open, want de lier was al eerder verwijderd.....

De samensmelting van onze oorspronkelijke collectie met die van de SBNS is nog niet helemaal afgerond, maar zal in 2019 gereed komen.

Inmiddels is er een volgende interessante collectie binnengekomen, van Frans Storm van Leeuwen. Het betreft een verzameling stukken van NS over de spoorwegen in (stad) Utrecht. De verwerking van deze aanwinst lijkt in 2019 de belangrijkste klus te worden.

Vervoerbewijzen Spoorwegen NL (Beheerder Gerrit van Straaten)

In het verslagjaar zijn 31 schenkingen en legaten ontvangen van diverse NVBS-leden. Alle schenkers nogmaals hartelijk dank! Deze aanwinsten zijn inmiddels ingevoegd in de Collectie en vulden vele lacunes.

Diverse vragen van (niet-)leden zijn beantwoord; bezoekers waren in het verslagjaar alleen wat "binnenlopers" tijdens werkdagen.

Scans van vervoerbewijzen van/naar Utrecht Maliebaan zijn geleverd voor een lezing voor de Vereniging Vrienden van het Spoorwegmuseum.

Andere vragen waren bijvoorbeeld naar kaartjes van stations rond Gouda en militaire vervoerbewijzen.

Deelgenomen is aan de ruil-/verkoopbeurs in NVBS Centraal (30 december).

Vervoerbewijzen Tramwegen NL (Beheerder Marco Moerland)

Enige nieuwe actuele plaatsbewijzen konden worden toegevoegd. Door de invoering van de OV-chipkaart en het verdwijnen van een grote variatie aan papieren vervoerbewijzen is de aanwas gering.

Uit giften en nalatenschappen is de collectie uitgebreid met enkele tot nu toe ontbrekende oude plaatsbewijzen.

De SNR-collectie geeft een goed en zo volledig mogelijk overzicht van tram-kaartjes van bijna alle trambedrijven die in Nederland en voormalige overzeese gebiedsdelen gedurende meer dan 150 jaar in gebruik geweest zijn.

Knipsels Tramwegen NL en vm. koloniën (Beheerder Ronald Weber)

Tot 13 juni 2018 heb ik de collectie krantenknipsels bijgewerkt. Over deze periode zijn geen bijzonderheden te melden. Nadien heb ik wegens ziekte niets meer kunnen doen.

Ik hoop in de loop van 2019 mijn werkzaamheden te hervatten.

Knipsels Spoorwegen NL en vm. koloniën (Gesloten deelcollectie)

Curator is conservator Erwin Voorhaar.

Fotobureau (Beheerder Robert Sirks)

Het aantal bestelde afdrukken van foto's is ten opzichte van 2018 gedaald naar 312. Het aantal bestellingen steeg wel met 10 naar 35, maar dat is deels een gevolg van de uitbreiding van de taak van het Fotobureau met de levering van digitale bestanden van scans. Het succes van onze Beeldbank in binnen- en buitenland blijkt evident uit de complimenten die de NVBS en de SNR van leden en niet-leden ontvangen voor het rijk gevarieerde en verrassende aanbod.

In 2018 bestelden leden 130 hoog resolutie scans en 72 laag resolutie scans.

Hiernaast werd het dit jaar ook voor niet-leden mogelijk om foto's of scans te bestellen, zij het tegen een drie keer hogere prijs dan die voor leden.

In 2018 betrof dat 16 bestellingen, waarvan er 6 uit het buitenland kwamen, n.l. uit Duitsland, Luxemburg, Frankrijk, Zwitserland en Portugal.

Een deel van de bestelde scans is bestemd voor publicaties. Commerciële uitgeverijen moeten daarvoor een marktconforme prijs betalen, hetgeen ze probleemloos blijken te willen doen.

Door deze ontwikkelingen is de omzet en het resultaat van het Fotobureau behoorlijk gestegen.

Fotorondzendingen (Beheerder Ciril van Hattum)

De circulatie in 2018 is 'normaal' verlopen: de deelnemers ontvingen 9x een zending met in elke doos ca. 160 foto's van zeer verschillende onderwerpen. Dat enigen de zendingen veel te lang onder zich houden is een onuitroeibaar fenomeen gebleken.

Helaas bedankten enkelen voor verder deelnemen, deze keer vanwege de hoge portokosten.

Samengesteld werden de dozen 623 tot en met 627.

De contributie was (net als vorige jaren) € 6,75. Dat blijft ook in 2019 zo.

Er worden nog steeds foto's ontvangen om nieuwe zendingen samen te stellen, zowel in analoge als in digitale vorm. Deze laatste worden in eigen beheer geschikt gemaakt om te kunnen circuleren. De zendingen blijven hierdoor gevarieerd en boeiend.

Als een nieuwe doos gaat circuleren, wordt de inhoud hiervan met een paar foto's gepubliceerd in de maandelijkse NVBS-Nieuwsbrief. Dit heeft al geleid tot de aanmelding van een paar nieuwe deelnemers.

Team Digitaal (TD)(Coördinator tot december René Jongerius, daarna a.i. Sjef Janssen)

Eind oktober 2018 heeft René Jongerius, jarenlang de coördinator van Team Digitaal zijn werkzaamheden voor de NVBS en de SNR beëindigd na een ernstig verschil van inzicht over besluiten van het Hoofdbestuur in samenhang met de ontwikkeling van de nieuwe NVBS-website.

René is vele jaren de promotor en ontwikkelaar van de digitalisering van de verzamelingen bij de SNR geweest.

In zijn opvolging kon eind december worden voorzien door een Coördinatie-groep TD (bestaande uit een viertal teamleden); hierbij wordt voortgebouwd op al bestaande taakverdelingen, waarbij de leden van de coördinatie-groep zoveel mogelijk zelfstandig en onderling afstemmen en de coördinator a.i. alleen inschakelen als zij er zelf niet uitkomen of zich niet bevoegd achten.

De bouw van de nieuwe website vroeg veel, zeer veel capaciteit die dus niet aan het directe digitaliseren besteed kon worden. Niettemin zijn in 2018 meer dan 14.000 afbeeldingen gereed gemaakt voor toevoeging aan de Beeldbank. Zoals onder het hoofdstuk Organisatie gemeld kunnen we die helaas nog niet tonen door alle websiteperikelen.

Los hiervan zitten er “in de pijplijn” nog eens ruim 60.000 afbeeldingen die vóór openbaarmaking gescand, gefotoshopt en gemetadateerd moeten worden; een reuzeopgave die in onze vrijwilligersorganisatie jaren zal vergen. De flessehals in dit traject is het tekort aan gekwalificeerde “shoppers”.

Begin 2018 werd een afzonderlijk zoekveld voor bedrijfsnamen in de Beeldbank gerealiseerd; een evaluatie en verbetering van de trefwoorden-systematiek die al in gang was gezet, werd in het najaar stopgezet vanwege onduidelijkheden rond de website in wording.

De SNR levert sinds enkele jaren hand- en spandiensten bij het beheer van het OdR-fotoarchief. Op ons verzoek hebben dit najaar een flink aantal fotografen toestemming gegeven om hun foto's uit dat archief zichtbaar te maken in de Beeldbank. Dit zal gebeuren zodra de website is vrijgegeven, bij de eerstvolgende update.

Door digitalisering van een serie kaarten van Dick van der Spek gaat de Railatlas van 1429 naar 1708 kaarten.

Afrondend

Het bestuur van de SNR spreekt met groot genoeg woorden van dank uit aan de vele vrijwilligers die er voor zorg(d)en dat onze collectie groeit, geordend en toegankelijk wordt voor leden en niet-leden.

12. De Stichting NVBS Excursies (SNE)

We zouden overdrijven als we zouden zeggen dat we in 2018 de hele wereld bezocht hebben. Toch hebben we in Europa reizen van Engeland tot Italië gemaakt. Tevens is er een geslaagde verre reis naar Iran werd georganiseerd, zowaar een niet alledaagse bestemming die niet alleen op spoorgebied, maar ook cultureel veel te bieden had.

In Nederland was er, zoals gebruikelijk, veel belangstelling voor de spoorzoekexcursies. Niet alleen die moesten vanwege de belangstelling herhaald worden, ook het spoor in miniatuurstad Madurodam en de Duitse Schwebbahnen trokken veel geïnteresseerden. Helaas blijkt de NVBS (nog) niet de vereniging te zijn waarbij vaders en opa's hun (klein) kinderen mee op stap nemen. Na een aarzelen-de aanloop in 2017, waren er in 2018 onvoldoende aanmeldingen om de Railpuzzelrit door te laten gaan.

Naast Op de Rails biedt NVBS Actueel (potentiële) deelnemers een welkome aanvulling om tijdig op de hoogte zijn van onze plannen. De presentatie van het nieuwe jaarprogramma is inmiddels een vaste waarde waar velen naar uitkijken. Inmiddels boekt 2/3 van onze deelnemers al via de Reiswinkel. In aansluiting op de nieuwe NVBS-website wordt ook gewerkt aan een vernieuwing van de Reiswinkel.

Het bestuur van de stichting bestond op 31 december uit: Ronald Bokhove, Han Duijve, Wilfred Klaassen, Erik van Lunteren, Martin Vogelaar, Rob Zoomer en Geert Gorissen.

Ook voor 2019 hebben we weer genoeg plannen waarbij Europa van noord tot zuid wordt doorkruist. De Koningsdagrit wordt, mits er voldoende aanmeldingen zijn, de 900ste excursie. Dit jaar blijven we op Koningsdag niet in Nederland, maar maken met bijzonder materieel een feestelijke rit in het nabije buitenland.

Overzicht van de SNE excursies in 2018

Nr	datum	excursie	Aantal deelnemers
886	8 – 18 februari	Wintersdieselen in Slovenië en Oostenrijk	36
887	7 april	Sporen uit het verleden: de Haarlemmermeer	60
888	8 – 22 april	Verre reis Iran	31
889	27 april	Koningsdag: rondrit 766	190
890	14 – 27 juni	Ferrovie Mediterranée 2.0	38
891	17 mei, 28 juni	Driemaal Schweben op een dag	50
892	24 augustus – 2 september	Langs de Engelse Zuidkust	35
893	15 augustus	Per tram door Antwerpen	60
894	20 september, 12 oktober	Madurodam achter de schermen	92
895	29 september, 20 oktober	Sporen uit het verleden: GTW	68
896	25 – 29 oktober	Schönes Wochenende Dresden	47
897	28 december	Oliebollenrit: trammend door de hofstad	94

Tiel, februari 2019

Geert Gorissen, voorzitter SNE

13. Overzicht van Ereleden en Leden van Verdienste

Ereleden

<i>Naam</i>	<i>Jaar</i>	<i>Naam</i>	<i>Jaar</i>
J. Dorrenboom †	1973	Hans de Herder	2006
J.H. Broers †	1979	Frits Kwakkel	2010
H.J.A. Duparc †	1981	Sam de Lange	2010
H. Waldorp †	1981	Jan Peerdeman	2011
F.C. Wieder †	1981	Kees van de Meene	2016
P.H. Bosboom †	1991	Roef Ankersmit	2016
J.W. Sluiter †	1991	Paul Wiggenraad	2016
J. Voerman †	1991	Ton Pruissen	2017
Frits van der Gragt †	1993		
M. Ockeloen †	1995		
J. Sirks †	2003		
B.H. Steinkamp †	2005		
T.G. Ross †	2006		
Pleun Benard †	2018		

Leden van Verdienste

<i>Naam</i>	<i>Jaar</i>	<i>Naam</i>	<i>Jaar</i>
Anton Schultink †	2013	Jos Jekel †	2014
Jan de Jongh †	2013	Arie Dalm †	2015
Jan van Hartesveldt †	2013		
Janny Bonkenburg	2013	Ger Haaswinders	2015
Paul Wiggenraad	2013	Johan Koning ter Heege	2015
Jaap Veen	2013	Paul Bosman	2015
Rob Roelofsen	2013	Michiel ten Broek	2015
Cees van de Beek	2013	Evert Heusinkveld	2016
Fred Majolee	2013	Dick van der Spek	2016
Dirk Eveleens Maarse	2013	Karel van Ipenburg	2017
Jirvis Verhoef	2014	Paul Muré	2017
Pim van der Kuijlen	2014	Ton Dijkers	2017
Loet Kuipers	2014	Ernst van Gulden	2017
Evert van Laar	2014	Nico Booij	2017
Sander Mayer	2014	Raymond Kiès	2018
Carel Neijenhuis	2014	Emiel de Block	2018
Gerhard Riesthuis	2014	Henriette Steenbergen	2018
Sjoerd Bekhof	2015	Leo Riesthuis	2018
Maurits van der Toorn	2015	Peter van der Zanden	2018
Gerrit van Straaten	2015		

14. Financiële gegevens (alle bedragen noteren in Euro's)

NVBS geconsolideerd Resultatenrekening 2016-2018

	2018	2017	2016
BATEN			
Contributie	253.343	258.080	257.417
Bruto winst op verkopen winkel	27.369	56.255	64.874
Bijdragen leden	17.675	17.561	18.079
Rente	2.006	3.820	8.338
Bijdrage SNE	1.500	1.500	1.500
Overige inkomsten	5.306	4.283	3.780
Totaal	307.199	341.499	353.988
LASTEN			
Op de Rails	108.528	109.220	111.331
Bibliotheek	8.038	9.078	7.682
Ledenadministratie, bank	15.824	16.795	8.649
Vergaderingen (o.m. zaalhuur)	5.155	8.841	9.523
Afdelingen	23.655	27.496	25.836
Bestuur	11.639	11.530	7.909
Publiciteit en reclame	5.125	4.686	4.925
Bijdrage aan SNR	17.000	19.561	15.820
Internet, website	11.228	17.608	17.076
Huisvesting	85.812	74.287	82.437
Verzekeringen	4.020	4.002	4.002
Kalender	14.170	14.009	14.533
Uitgaven winkel	25.083	23.437	29.333
Lustrum	0	2.305	27.586
Overige uitgaven	1.537	2.268	6.654
Totaal	336.814	345.123	373.296
 Baten	 307.199	 341.499	 341.499
Lasten	336.814	345.123	373.296
Saldo exploitatie	-29.615	-3.624	-31.797

NVBS geconsolideerd**Balans**

	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA			
Liquide middelen	599.736	732.683	793.496
Voorraad winkel	30.371	30.777	39.869
Vorderingen	9.909	4.207	3.621
Teveel betaalde subsidie SNR	3.500		
Vooruitbetaalde huur	0	0	4.657
Totaal	643.516	767.667	841.643

PASSIVA

Eigen vermogen	717.316	746.931	762.591
Investerings website t.l.v. EV	-100.411		
Investerings kassa t.l.v. EV	-13.879		
Voorziening winkel	0	0	10.000
Voorziening servicekosten	6.000	6.000	0
Vooruitontvangen contributies	13.968	12.670	40.529
Schulden	20.522	7.989	22.523
Totaal	643.516	773.590	835.643

Vermogensvergelijking

Vermogen 1 januari	746.931	762.942	782.250
Saldo exploitatie	-29.615	-3.624	-19.308
Afdracht winkel aan centrale kas	0	-12.387	0
Onttrekking aan vermogen - website	-100.411	0	
Onttrekking aan vermogen - kassa	-13.879	0	
Vermogen 31 december	603.026	746.931	762.942

Geconsolideerde resultatenrekening en balans zijn zonder de stichtingen SNE en SNR

EV = Eigen Vermogen

**NVBS geconsolideerd
Begroting 2019 en 2020
Resultatenrekening**

	Resultaat 2018	Oorspronkelijke Begroting 2019	Bijgestelde Begroting 2019	Begroting 2020
BATEN				
Contributie	253.343	270.000	265.000	265.000
Resultaat verkopen	27.369	41.100	41.100	43.000
Bijdrage leden	17.675	17.200	17.200	17.200
Rente	2.006	3.000	2.000	2.000
Bijdrage SNE	1.500	1.500	1.500	1.500
Overige inkomsten	5.306	4.000	4.000	4.000
Totaal	307.199	336.800	330.800	332.700
LASTEN				
Op de Rails	108.528	112.500	122.200	122.200
Ledenadministratie, bank	15.824	7.000	7.000	7.000
Vergaderingen (o.m. zaalhuur)	5.155	10.000	10.000	11.000
Bestuur	11.639	11.500	11.500	11.500
Afdelingen	23.655	30.600	28.000	28.000
Bijdrage aan SNR	17.000	20.500	20.500	20.500
Bibliotheek	8.038	9.200	9.200	9.200
Publiciteit en reclame	5.125	8.000	8.000	8.000
Internet/website	11.228	20.000	20.000	25.000
Huisvesting	85.812	71.100	71.100	71.100
Verzekeringen	4.020	4.000	4.100	4.100
Kalender	14.170	14.500	14.500	14.500
Overige uitgaven	1.537	2.000	2.000	2.000
Uitgaven winkel	25.083	35.000	23.000	23.000
Totaal	336.814	355.900	351.100	357.100
 Baten	 307.199	 336.800	 330.800	 332.700
Lasten	336.814	355.900	351.100	357.100
Saldo exploitatie	-29.615	-19.100	-20.300	-24.400

**NVBS geconsolideerd
Begroting 2019 en 2020
Balans**

	Balans 31-12-2018	Oorspronkelijke Begroting 31-12-2019	Bijgestelde Begroting 31-12-2019	Begroting 31-12-2020
ACTIVA				
Liquide middelen	599.736	583.555	533.255	508.855
Vorraden	30.371	30.371	30.371	30.371
Vorderingen	9.909	10.000	10.000	10.000
Totaal	640.016	623.926	573.626	549.226
PASSIVA				
Eigen vermogen	717.316	583.926	563.626	509.226
Investerings website t.l.v. EV	-100.411	0	-30.000	0
Investerings inventaris	-13.879	0	0	-15.000
Voorzieningen, projecten	6.000	6.000	6.000	6.000
Vooruitontvangen contribu- ties/ABO	13.968	14.000	14.000	14.000
Schulden	20.522	20.000	20.000	20.000
Totaal	643.516	623.926	573.626	534.226
Vermogensvergelijking				
Vermogen 1 januari	746.931	603.026	583.926	533.626
Saldo exploitatie	-29.615	-19.100	-20.300	-24.400
Onttrekking aan vermogen – website	-100.411	0	-30.000	
Onttrekking aan vermogen – inventaris	-13.879	0		-15.000
Vermogen 31 december	603.026	583.926	533.626	494.226

Bovenstaande geconsolideerde begroting is zonder de stichtingen SNE en SNR

SNR - Stichting NVBS Railverzamelingen
Resultatenrekening 2016-2018
en Begroting 2020

	2018	2017	2016	Begroting 2020
BATEN				
Bijdrage leden, derden	1.819	3.315	1.647	895
Bijdrage hoofdbestuur	17.000	19.561	15.820	17.000
Bijdrage SNR	220	220	220	220
Rente	14	38	51	15
Overige	27	60	4	
Bijdrage HB huisvesting		11.600	11.600	
Totaal	19.080	34.794	29.342	18.130
LASTEN				
Reiskosten	9.356	7.887	9.366	9.000
Aanloopkosten	3.822	6.392	2.030	7.201
Beheerkosten	6.927	2.938	7.165	6.285
Bestuur, administratie	2.623	994	601	2.692
Bankkosten	263	255	238	272
Huisvesting, verzekeringen		11.600	11.600	
Fotorondzendingen	220	220	220	220
Totaal	23.211	30.286	31.220	25.670
 Baten	 19.080	 34.794	 29.342	 18.130
Lasten	23.211	30.286	31.220	25.670
Saldo exploitatie	-4.131	4.508	-1.878	-7.540

SNR - Stichting NVBS Railverzamelingen
Balans

	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA			
Liquide middelen	19.566	1.196	788
Spaarrekeningen	201	19.201	15.101
Totaal	19.767	20.397	15.889
PASSIVA			
Eigen vermogen	9.058	13.189	8.681
Voorziening Collectievorming	2.215	2.215	2.215
Voorziening Digitalisering	4.993	4.993	4.993
Vordering HB	3.500		
Totaal	19.766	20.397	15.889
Vermogensvergelijking			
Vermogen 1 januari	13.189	8.681	10.559
Saldo exploitatie	-4.131	4.508	-1.878
Vermogen 31 december	9.058	13.189	8.681

SNE - Stichting NVBS Excursies
Resultatenrekening 2016-2018

	2018	2017	2016
BATEN			
Resultaat excursies	17.506	11.418	6.559
Rente baten	107	206	914
Overige baten			23
Totaal	17.613	11.624	7.496
LASTEN			
Kantoor etc.	1.401	2.365	1.210
Bankkosten	1.172	1.360	1.252
Verzekeringspremies	1.021	752	794
Reis- en verblijfkosten	3.685	1.498	1.943
Kosten publicaties in Op de Rails	1.500	1.500	1.500
Kosten deelname SGR	3.229	2.012	2.390
Rentebijbeschrijving annulerings- voorziening	0	0	176
Overige lasten		0	97
BTW te vorderen/te betalen	2.074	-587	
Totaal	14.082	8.900	9.362
Baten	17.613	11.624	7.496
Lasten	14.082	8.900	9.362
Saldo exploitatie	3.531	2.724	-1.866

SNE - Stichting NVBS Excursies
Balans

	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA			
Spaarrekeningen	185.103	214.996	250.032
Bankrekeningen	64.452	78.574	6.416
Vooruitbetaalde posten	454	367	752
Te vorderen posten	328		2.431
Vooruitbetaald inzake excursies	14.171	2.036	10.270
Te vorderen BTW			511
Totaal	264.508	295.973	270.412
PASSIVA			
Algemene reserve	78.228	74.697	71.974
Stichtingskapitaal	35.168	35.168	35.168
Annuleringsfonds	29.235	30.134	34.807
Calamiteiten	45.000	45.000	45.000
Jubilea	20.000	20.000	20.000
Nog te betalen posten	505	9.441	5.027
Restitutie reizen	3.030	1.760	
Vooruitontvangen deelnemersbij- dragen	51.660	77.581	58.436
Te betalen BTW	1.682	692	
Te betalen bijdrage NVBS		1.500	
Totaal	264.508	295.973	270.412

Vermogensvergelijking

	2018	2017	2016
Vermogen 1 januari	109.865	107.142	109.008
Saldo exploitatie	3.531	2.723	-1.866
Vermogen 31 december	113.396	109.865	107.142

14. Verslag van de kascommissie van de NVBS over het boekjaar 2018

De kascommissie van de Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en tramwegwezen (NVBS) benoemd door de Algemene ledenvergadering gehouden op 07 april 2018 te Boskoop, heeft de geldmiddelen en de financiële administratie van de NVBS over het jaar 2018 gecontroleerd.

De door de penningmeester op vrijdag 15 maart 2019 voorgelegde geconsolideerde jaarrekening sluit met een eigen vermogen van € 603.026,-- en een nadelig saldo van € 29.615,--.

Onze controle is gebaseerd op een ruime steekproef uit de financiële administratie en uit de onderliggende stukken. Bij de inkomsten hebben we gecontroleerd op de juiste vastlegging en voor zover mogelijk ook op de volledigheid. Bij de uitgaven was de controle vooral gebaseerd op de onderliggende facturen, kwitanties, en bankafschriften. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van de opgevoerde banksaldi.

Wij controleerden dit jaar drie afdelingen, te weten de afdelingen 't Gooi, Oost Brabant en Utrecht, drie diensten en de stichtingen SNE en SNR.

Bij de bezochte afdelingen en de diensten kwamen wij geen relevante onjuistheden tegen, waarbij wel opgemerkt dient te worden:

- dat tijdens de controle van de dienst "winkel" bij afwezigheid van de 2^e penningmeester het lastig was de onderliggende stukken te controleren.
- dat de financiële administratie van de dienst "P&R" vereenvoudigd kan worden door uitgaven te verantwoorden in het kalenderjaar waarin de betaling is gedaan.
- dat het ons ook dit jaar weer is opgevallen dat post reiskosten aanzienlijk hoog is.

Bij de controle van de centrale kas constateerden wij dat er een goede administratie is. De financiële verantwoording is goed op orde. In onze steekproef kwamen wij geen relevante onjuistheden tegen.

Ter ondersteuning van het beleid adviseren wij:

- dat het hoofdbestuur regels opstelt met betrekking tot het declareren van gemaakte reiskosten.
- dat het hoofdbestuur, nu bij de meeste afdelingen de eigen bankrekening is opgeheven, één of meer afdelingspenningmeesters een deel van het kasgeld "stalt" op een privé rekening, zich uitspreekt of deze situatie wenselijk is en nadenkt over een oplossing.

Wij stellen aan de ledenvergadering voor om de penningmeester te déchargeren voor het door hem gevoerde financiële beheer en het volledige bestuur voor het gevoerde financiële beleid.

Tot slot zeggen wij alle betrokkenen dank voor de goede medewerking die wij als kascommissie hebben ondervonden.

Baarn, 15 maart 2019.

De kascommissie: J. Bennis, S. de Boer en P.W. Groeneveld

